

EGY AZ ISTEN

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 23. (83.) ÉVF. • 1. SZÁM • 2013. JANUÁR • ÁRA: 2,00 LEJ

Fotó: Czire Alpár

Istensegíts

• Ezt a nevet adták az 1776-ban a madéfalvi veszedelem után Moldvába bujdosó csíki széke-lyek az általuk alapított települé-sek egyikének. Új életterük nevében egyszerre fogalmazták meg kétségbeesésüket és remé-nyüket: Oltalmazd meg életünk, gondviselésed nélkül elveszünk. Istensegíts!

Indul az év. Vele együtt indulnak bejárando útjaink is. Hál' Istennek nem a teljes ismeretlennek kell nekivágnunk, vagy menekülnünk mint hajdani

atyánkfiainak. De még ismerős tájakon és emberek között vezető útjainkon is szükségünk van igazodási pontra.

„Ébren vagyok virradatkor, és fohászkodom, igédben reményke-dem.” (Zsolt 119,137) A zsoltáros úgy hangolódik rá az új napra, hogy Isten fele fordítja orcáját, lelkét, egész lényét, s abban bízik, hogy Isten meghallgatja őt. Az új esztendőben számunkra is ilyen legyen az indulás: Isten segítsen lépéseinkben!

BÁLINT RÓBERT ZOLTÁN

A tartalomból:

Az 1568-as tordai
vallástörvényről

3

Az újévi áldás
gyakorlata

7

A lét fűszerei

11

Homoródszentpál
megbecsüli fáklyásait

12

ODFIE-gála

21

Ez a reménység lelkünknek biztos és erős horgonya. (Zsid 6,19a)

• **December 2-án** a marosvásárhelyi **kövesdombi unitárius egyházközség** ünnepelte temploma felszentelésének hatodik évfordulóját. Az istentiszteleten Nagy László főjegyző, a Bolyai téri gyülekezet lelkésze vezegte a szolgálatot. Meghívottként jelen volt Fodor Imre egykori polgármester is, aki a templom építéskor nagyban segítette az egyházközséget. Felszentelték az egyházközség címeres zászlaját is. Az ünnepen fellépett a Csíky Csaba karnagy vezette Musica Humana női kamarakórus.

• **December 6-án tartotta alakuló ülését a Média- és kiadóbizottság.** A bizottság elnökének dr. Kovács Sándort, titkárnak Márkó Lászlót, jegyzőnek Rácz Mária-t választotta. Kijelölték a bizottság képviselőit a Főtanács, valamint a Főtanács Bizottság testületébe, illetve az Egyházi Képviselő Tanács állandó meghívottját.

Elemezték az év végi kiadványok (falnaptár, kalendárium, zsebnaptár) helyzetét. A bizottság meghatározta az egyházi témájú kéziratok kiadásának résztámogatására beérkező kérések elbírálásának szempontjait, az alábbiak szerint: a) az igénylő legkésőbb december 1-ig jelezze a következő évben kiadásra szánt kötet támogatási igényét, a kiadandó munka kivonatának egyidejű megküldésével; b) a kéziratot a következő év június 30-ig kell benyújtani a Média- és kiadóbizottságnak, amely indokolt esetben (független) lektort kér fel annak elbírálására; c) a kiadásra nyújtott támogatást az igénylő csakis a nyomdai költségek fedezésére fordíthatja; d) a támogatott kiadványoknak bizonyos, előre leszögeezett számú példányát a szerző az Egyház rendelkezésére bocsátja.

Az Unitárius Közlöny helyzetéről Demeter Sándor Lóránd, a Keresztény Magvetőről dr. Kovács Sándor számolt be.

• **December 7–8-án** került sor a székykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium és a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium diákjainak immár hagyományos **közös hétvégéjére** Kolozsváron. A városnézés után a Házsongárdi temetőben Berde Mózsá, Brassai Sámuel, Bölöni Farkas Sándor sírját koszorúzták meg. Az iskolai színjátszók és a válogatott tizedikes diáktársak előadták Robert Burnstől *A vidám kol-dusok* című kantátát.

• Az Unitárius Lelkészek Országos Szövetsége **december 12-én** Székelykeresztúron tartotta **rendkívüli tisztújító konferenciáját**. A konferencián új elnököt, titkárt és pénztárost választottak. Elnök: **Csete Árpád**, Homoródalmás, titkár: **Solymosi Alpár**, Csíkszereda, pénztáros: **Újvárosi Katalin**, Székelymuzsna.

• **December 14-én dr. Barabássy Sándor Egy reneszánsz mecénás főúr a 15–16. századi Erdélyben** című könyvének bemutatójára került sor a budapesti unitárius egyházközségben. Az est házigazdái Kászoni József, püspöki helynök, az egyházközség lelkésze, valamint Elekes Botond, a magyarországi egyházkerület főgondnoka voltak.

• **December 14–16. között** Bölönben és Kolozsváron tartották meg a **Bölöni Farkas Sándor-émlék-konferenciát**, melyen a híres utazó, útirajz- és naplóíró halálának 170. évfordulójára emlékeztek. Az esemény szervezője a szülőfalu, Bölön unitárius egyházközsége volt.

December 14-én az egyházközség szeretetotthonában ifj. Kozma Albert nyitotta meg az emlékkonferenciát, majd tartott előadást Bölöni Farkas Sándor életéről és munkásságáról. Id. Bíró Lajos volt polgármester és az egyházközség egykori lelkésze, id. Kozma Albert

az 1991. október 13-i szoboravatás előzményeit és eseményét elevenítette fel. Fehér János művészettörténész Bölöni Farkas Sándorról tartott előadást, majd Boda Szabina diáklány énekelőadása és Márk Attila megzenésített versekből összeállított műsora következett.

Szombaton Kolozsvárra utaztak a bölöniek, hogy Bölöni Farkas Sándor tevékenységének fő helyszínére is elvigyék a szülőföld üzenetét. Az erdővidékieket Bálint Benczédi Ferenc unitárius püspök fogadta, a konferenciának pedig a Magyar Unitárius Egyház Dávid Ferenc Imaterme adott otthont. A Házsongárdi temetőben koszorúzásra került sor Bölöni Farkas Sándor sírjánál.

A háromnapos esemény vasárnap a bölöni szeretetotthonban tartott istentisztelettel, a konferencia kiértékelésével és a Bölöni Farkas Sándor-szobor megkoszorúzásával zárult.

• **December 16-án**, advent harmadik vasárnapján a brassói és fogarasi egyházközségekben végzett szolgálatot az elsőéves magiszteri hallgatók maroknyi csoportja. A hallgatók által a keresés és várakozás témakörében összeállított istentisztelet és műsor a karácsonyi ünnepre való ráhangolódást szolgálta.

• **December 23-án adventi vásárt** tartottak **Kobátfalván** a helyi ifjúság, a vasárnapi iskolások és a kobátfalvi unitárius egyházközség közös szervezésében. A vasárnapi iskolás gyerekek és a fiatalok a több mint száz érdeklődő számára adventi, karácsonyi énekekkel, gitárszólamokkal tették szebbé az estét. Sorbán Enikő népdalénekesnő népi karácsonyi énekeket énekelt.

A süteményekből, meleg teából, forralt borból és kézműves termékekből származó bevétel a szervező fiatalok, illetve kisiskolások tevékenységeit segíti.

FOHÁSZ

Isten szeret minket. Isten szeretet, és aki a szeretetben marad, az Istenben marad, és Isten is őbenne.

(1Jn 4,16b)

ÚJVÁROSI
KATALIN

Istenünk, gondviselő édes Atyánk!

Gondolatban számtalanszor bejártuk e kerek világot, de sehol nem találtunk egy porszemet, amelyből nem a Te teremtet világod pompája mosolygott volna felénk. Mert Téged dicsérnek mindeknek, Örök Szeretet!

Teremtényeid legnemesebbjei időnként megállnak Előtted, hogy a megszokott mókuskerékből belépjenek a csendes áhítat kapuján, és Téged dicsőítsenek.

Bár próbálkozásaink nem színesek, nem csodálja meg a világ, mi hisszük, hogy egyszerűségünkben tudunk igazán megszólítani Téged.

Köszönjük Neked, hogy mindig szeretettel fordulsz hozzánk. Köszönjük, hogy mindig, mindenhol velünk vagy. Akkor is, amikor elfelejtünk, mert elbújunk gondolatainkba, elveszünk a szavakban, és eltévelyedünk önmagunkban; akkor is, amikor esdekelve kérjük a segítségedet, és akkor is, amikor teljesen közömbösök vagyunk.

Szeretnénk felnőni oda, hogy ezen alkalmak erőforrások legyenek. Mert miképpen a napfelkeltét csodáló ember számára megszűnik a tér és az idő érzékelése, úgy szeretnénk mi is megállni Előtted: érezni, hogy Vagy, hogy jelen vagy, és megtelni azzal a békével, mely gyakran napjainkat is – érezhetően – végigsimogatja.

Bocsásd meg, amikor megfedkezünk Rólad, s ez láthatóvá is válik viselkedésünkön. Hisszük, hogy fejlődésünk nem áll meg soha, és egyszer majd megértjük a számunkra most érthetlent.

Kérünk, add meg teremtményeidnek, hogy érezzék a *most* súlyát, zárják ki a régit, ne aggódjanak a jövőért. Add megérnünk és megélnünk azt, hogy ne saját gondolataink lármázzanak a Veled való találkozások alkalmakor, hanem a Te örök lényeddel való találkozás öröme járja át valónkat. Add, hogy a mai napon megtapasztaljunk egy szemernyit az örök szeretetből, s azt vigyük magunkkal, hogy illatozzék a világnak.

Ámen.

Az 1568-as tordai vallástörvényről

RÁCZ NORBERT

• 1568 januárjában Tordán az erdélyi rendek a korabeli Európában egyedülálló törvényt fogadtak el, ami biztosította az országban levő közösségeket a szabad prédikátorválasztás jogáról. A híres vallásszabadság törvényének a kihirdetését egyben az Unitárius Egyház létrejöttének dátumaként is emlegetjük. Január folyamán ez a hitelvekkel foglalkozó írássorozat mi másról is szólhatna, mint a tordai országgyűlési határozatról, valamint arról az eszmei tartalomról, amit ez a törvény jelenthet számunkra.

Mindenekelőtt szólni kell arról, hogy az elmúlt években igen sok szó esett az erdélyi valláspolitikáról, s bizony sokan foglalkoztak ezzel az 1568-as törvénnyel is. A ma-

gyarázók két szélsőséges álláspont között oszcillálnak. Az egyik végleten az elsősorban XIX. századi unitárius történészek és teológusok helyezkednek el, akik ebben a törvényben az immár Szentháromság-tagadó Dávid Ferenc és köre haladó szellemét, korát jóval megelőző génuszt véltek felfedezni. Lényegében ezt az álláspontot követi Körösfői-Kriesch Aladár festőművész híressé vált festménye is, ami – hál' Istennek – immár a maga teljes pompájában megtekinthető a tordai városi múzeumban. A festményen a törvény kihirdetésének centrumában Dávid Ferenc áll, heroikus pózban, amint isteni fénysugarakban fürödve, a prófétai ekstázis állapotában „meghirdeti a vallásszabadságot”.

A másik végleten azok a tudósok állnak, akik tagadják a törvény fontosságát, benne csupán a politikai célzatot látják, azaz a fejedelemiség nyugalalmát és vallási stabilitását szorgalmazó rendeletet, ami azt a célt szolgálta, hogy a folyamatos vallásújításnak végre határt szabjon. Szólni kell azokról a külföldi alkotásokról is, amelyek a vallásszabadság témájának taglalásakor meg sem említik az erdélyi példát. Nyilvánvaló, hogy az „igazság” valahol a mítosz és a teljes tagadás között található.

Ebben az írásban nem célom, hogy a szakirodalomban felvetett kérdéseket taglaljam. Aki ilyen jellegű alkotást olvasna, annak ajánlom Balázs Mihály „A hit... hallásból lézön” Vallásszabadság és be-

vett vallások (*receptae religiones*) Erdélyben a 16. században című tanulmányát, ami a szerző Felekezeti és fikció című kötetében jelent meg 2006-ban. Céлом viszont az, hogy nyújtsak néhány támpontot a kérdésben való tisztánláshoz.

Szabad vallásgyakorlás és Erdély

Kezdjük egy kis történelmi áttekintéssel! A vesztes mohácsi ütközet nyomán a korábbi Magyarországon lényegében három részre szakadt. Az ország nyugati és északi része a Habsburg Birodalom közvetlen befolyása alá került, a központi részt, Budával együtt a törökök birtokolták, míg Erdélyben önálló, de mégis török fennhatóság alatt álló fejedelemség született. Az újonnan létrejött országnak elsődleges célja az volt, hogy önnön létét biztosítsa a folyamatos Habsburg nyomás és török veszély között. A helyzetet árnyalja az a tény is, hogy Erdély a protestáns reformáció egyik igen pezsgő életű központjává vált. Sorra jelentek itt a lutheri és a helvét vagy kálvini irányzatoknak a követői, majd 1566 környékén, Kolozsváron, a város tudós papja, Dávid Ferenc Szentháromság-tagadó szellemiségben kezdett prédikálni. Természetesen a protestáns felekezetek mellett, főleg Csík és Gyergyó környékén, tömbben éltek még római katolikus hiten levő személyek, de ebben a korban már számottevő görögkeleti, román nemzetiségű közösség is élt Erdélyben, végül pedig folyamatosan jelentek újabb és újabb prédikátorok, tanítók, akik újabb és újabb tanokat hirdettek. Ebben az igen bonyolult helyzetben a legfőbb döntéshozó intézményként működő országgyűlésnek fő célja a stabilitás biztosítása volt. Ebben a többszörösen veszélyeztetett állapotban, amikor lényegében bármelyik pillanatban lehetett számí-

János Zsigmond unitárius fejedelem a tordai határozat támogatója

tani a török betörésre vagy a Habsburg-támadásra, az országnak nem hiányzott volna egy vallási alapú belháború.

Nyilvánvaló tehát, hogy a törvényalkotó közeg abban járt, hogy biztonságot teremtsen a vallás dolgaiban, így elejét véve egy esetlegesen végzetes kimenetelű belső csatározásnak. Azt is látni kell viszont, hogy Európa más országai és birodalmai is ebben a korban hasonló helyzettel szembesülnek, ám a legtöbb esetben az ország biztonságát merőben más törvényekkel biztosították, általában valamelyik fél tanításának a betiltásával, valamelyik közösség üldözésével, vagy éppenséggel megsemmisítésével. Erdélyben viszont, ezzel szemben, nem a tiltás útját választották a rendek, hanem – és ez a tény vitathatatlan –, rendhagyó módon, lehetőséget biztosítottak arra, hogy különböző dogmatikai álláspontok egymás mellett létezzenek.

A vallásszabadság törvénye

Az elkövetkezőkben arra teszek kísérletet, hogy a jobb oldali hasámban olvasható tordai országgyűlés vallási határozatát elemezve rávilágítsak néhány sajátosságára, az-

zal a céllal, hogy kiemeljem annak fontosságát és értelmét.

Meglepő lehet az Olvasó számára, hogy a szöveg korábbi törvényekre való utalással kezdődik. Mintha már korábban létezett volna hasonló törvény, amit ez a mostani csupán megerősít. A kérdés valóban nem új, az országgyűlés korábban is foglalkozott vallási kérdésekkel, amelyek a protestáns prédikátorok háborítatlan tevékenységének biztosítottak keretet. Ezekben az egyre inkább az új hitet valló Fejedelemség azon törekvése jelentkezett, hogy a katolikus hatást csökkentsék, és a még gyenge, de egyre megerősödő új tanítások kibontakozásának teret biztosítsanak.

Az országgyűlési határozat talán legfélreértettebb része, egyben a legtöbbet emlegetett kérdése is a vallásszabadság kérdése. A tör-

„Urunk öfelsége miképpen ennek előtte való gyűlésibe országával közönséggel az religio dolgáról végezött, azonképpen mostan és ez jelen való gyűlésébe azont erősíti, tudniillik, hogy midőn helyőkön a prédikátorok az evangéliumot prédikálják, hirdessék, kiki az ő értelme szerint, és az község ha venni akarja, jó, ha nem pedig senki kényszerítéssel ne kényszerítse az ű lelke azon meg nem nyugodván, de oly prédikátort tarthasson, az kinek tanítása ő néki tetszik. Ezért pedig senki az superintendensök közül, se egyebek az prédikátorokat meg ne bántassa, ne szidalmaztassék senki az religióért senkitől, az elébbi constitutiók szerint, és nem engedtetik ezt senkinek, hogy senki fogsággal, avagy helyéből való priválással fenyőgessön az tanításáért, mert a hit Istennek ajándéka, ez hallásból lészön, mely hallás Istennek ígéje által vagyon.”

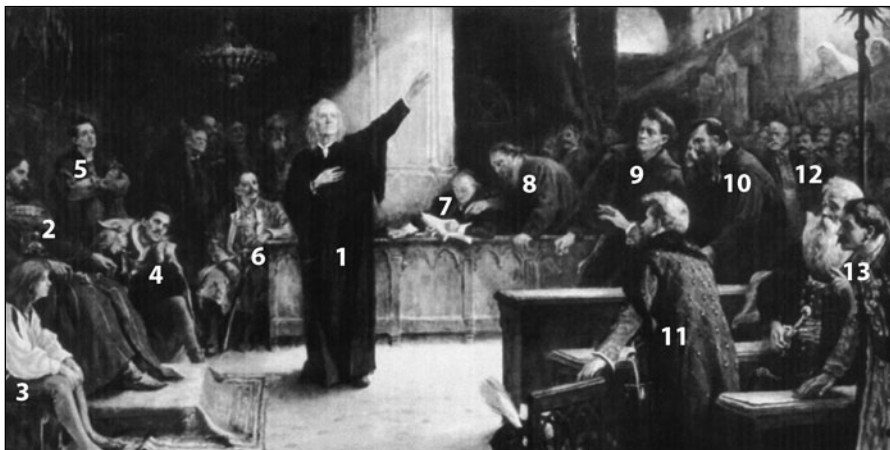
(Az 1568-as tordai országgyűlés vallásügyi határozata)

vény szövegéből tisztán kiolvasható, hogy itt egy kollektív választásról van szó, azaz nem arról a pár száz évvel később jelentkező eszméről, hogy minden egyes ember saját maga dönthet vallási kérdésekben, hogy az egyén joga megválasztani a saját vallását. A törvény arról beszél, hogy a közösség, az adott településen élők olyan papot tartsanak, „az kinek tanítása ő néki tetszik”. A mai értelemben vett egyéni döntés jogát belemagyarázni ebbe a szövegbe durva anakronizmus lenne, egyben teljesen megváltoztatná a törvény mondanivalóját is.

A további kitétel a prédikátorokat védi meg a szuperintendensektől, azaz a püspököktől. Mit jelent sen ez? A tisztánlátás érdekében kis kitérőt kell itt tennünk. Azt kell látni, hogy 1568-ban sehol sem beszélhetünk még a mai értelemben vett felekezeteiről. Nem létezik egy dogmatikailag és egyházszervezetileg elkülönült lutheránus, református vagy akár unitárius egyház, külön püspökkel és szabályzattal. Ehelyett Erdélyben a minden magyar protestánsok püspöke, azaz szuperintendense ebben az időben Dávid Ferenc, függetlenül attól, hogy a hozzá tartozó papok vagy hívek Luther Márton, Kálvin János vagy más tanításait követnék. A törvény tehát a püspököktől elveszi a prédikátorok dogmatikai nézetei feletti ellenőrzést. A püspökök nem a hívek és prédikátorok hitelvei felett őrködnek, hanem erkölcsi, illetve törvénykezési kérdésekben van felügyeleti joguk. Ezek a vezető személyek a prédikátorok erkölcsi kihágásait büntethették, a hitelveiket viszont – e törvény értelmében – nem kérdőjelezheték meg, helyesebben: emiatt őket nem bántalmazhatták.

A hit Isten ajándéka

A törvény záradéka, meglátásom szerint, legjobb része is. Figye-

A Körösfői-Kriesch Aladár *Az 1568-i tordai országgyűlés* című festményén szereplő személyek azonosítása: 1. Dávid Ferenc szuperintendens; 2. János Zsigmond fejedelem; 3. Báthori István trónörökös; 4. Báthori Kristóf trónörökös; 5. Georgio Biandrata orvos; 6. Csáki Mihály kancellár; 7. Heltai Gáspár nyomdász; 8. Unitárius pap; 9. Katolikus pap; 10. Melius Juhász Péter kálvinista prédikátor; 11. Bekes Gáspár; 12. Magyar, szász és székely rendek; 13. Magyar nemesek

lembe kell venni, hogy a törvényalkotók világi, mai szóhasználattal: politikai vezetők, akik a törvény szövegében nyugodtan hivatkozhatnának a rend fenntartására, a fegyelem megőrzésére, az ország egyensúlyának a védelmére, ebben az esetben mégis inkább tisztán bibliai érvelést alkalmaznak. A Róm 10,17-re („A hit tehát hallásból van, a hallás pedig a Krisztus beszéde által.”) alapozzák a rendeletet. Hosszasan lehetne időzni ennél a gondolatnál, kidomborítva a protestantizmus korai eszméit, végigjárva azokat a terveket, amelyeket az erdélyi – elsősorban anti-trinitárius – reformátorok dédelgettek ebben az időben, arról, hogy a kereszténységet hogyan lehetne visszaállítani kezdeti állapotába. Beszélhetnénk a szintén oly fontos keresztény fejedelem korabeli képéről, aki a Szentírás rendeletei szerint, minden másodlagos tekintélytől mentesen, jóságosan és igazságosan uralkodik, ám nem tisztem erről írni. Megtették ezt mások, a téma avatottabb szakértői, én meglegszem azzal, hogy kiemelem ennek az érvelésnek a valóban haladó, forradalmi jellegét, amelyben az igazság kizárólag bibliai alapon áll, ez a fő tekintély, aminél jobb alapot nem kívánnak az ország rendjei keresni.

Értetni kell itt azt, amit dr. Pásztor-Kupán István teológiai tanár *Teokratikus tolerancia? A Tordai Vallásbéke teológiai üzenete* című tanulmányában (Keresztény Magvető, 115. évf. 2. sz.) érint, pontosabban azt, hogy úgy tűnik, 1568-ban az ország rendjei a hitet nem a dogmatikai rendszereken belül értelmezték, hanem azt Isten ajándékaként fogták fel.

Hadd idézzük a szerzőt: „Továbbá, a rendelet nem minősíti a »hit« fogalmát, azaz nem rendeli az egyik fajta (például római katolikus) hitet a többi fölé, vagy alá. Következésképpen a fenti szövegeknyezetben »a hit« pusztán és kizárólag »Isten ajándéka«, és mint ilyen, fölülte áll a teológiai disputáknak, vagy dogmáknak. (...) A fenti világi törvényben szereplő bibliai idézet gyakorlati következményét tekintve megállapítható, hogy az erdélyi kálvinista nemes úr, a Szentírás teokratikus tekintélye alapján eljutott annak kimondásáig, hogy római katolikus képviselőtársának vallásos meggyőződését szintén »a hit« kifejezés illeti meg, és nem csupán a »babona«, »hiszékenység«, »bálványozás« vagy éppen »ördögi tanítás«, ahogyan azt a korabeli teológiai polémia már minden oldalról hangoztatta.”

Összegzés

Az 1568-as tordai országgyűlés vallási határozata nem azt a fajta vallási szabadságot biztosította, amit mi ma annak neveznénk, hanem a hit fogalomrendszerén belül, ami Isten ígéjének hallásából van, minden egyes közösség, a

püspökök és egyéb hatalmasságok beleszólása nélkül, olyan prédikátort tarthatott, ami lelkiismeretével megegyezik. A határozat ebben az értelmében viszont egyedülálló Európában. Túl politikai stabilitáson, túl a dogmatikai rendszerek egymás mellett élését szabályozó rendelkezésen, egy olyan irattal

állunk szemben, ami büszkeséggel kell eltöltsön minden erdélyi embert. A vallási csatározásoktól hangos Európában, a jelentéktelen Erdélynek volt ereje és bátorsága úgy rendezni a dogmatikai problémákat, hogy közben ne haljanak meg sokan. Ez pedig egyedülálló és lenyűgöző.

Befejezte munkálatait Lakiteleken a Balázs Ferenc Kollégium

December 14–16. között került sorra a Balázs Ferenc Kollégium munkálatainak záró találkozására a lakiteleki népfőiskolán. A 2011 februárjában, másik két kollégiummal (Apor Vilmos Közéleti Kollégium, Szent-Györgyi Albert Kollégium) együtt útra induló Balázs Ferenc Kollégium célja, hogy a résztvevőkkel megismertette a népfőiskolai mozgalom eszméi és gyakorlati hátterét, valamint küldetését, letegye a lakiteleki anyaiskolához tartozó Kárpát-medencében kiépítendő népfőiskolai hálózat alapjait. A tervek szerint 2020-ig 14 népfőiskolai központ létesül a Kárpát-medencében, melyből hét Magyarországon, három Erdélyben, kettő Felvidéken, egy Kárpátalján és egy Délvidéken kap otthont.

A kollégium kétéves időszakra tervezte be munkálatait. A hallgatók negyedévente találkoztak egy-egy hétvégén, s péntek estétől vasárnap délig konzultációk, tréningek, közösségsszervező, erősítő gyakorlatok, interaktív foglalkozások segítenek föltárni az adott témakörök összefüggéseit.

„Valamennyi kollégiumunkat jellemzi a nemzet iránti elkötelezettség és a fokozottabb közéleti érdeklődés. Alapelv, hogy a vonzó ismeretbővítés mellett fejlesszük a közösség iránti érzékenységet” – összegzett Lezsák Sándor a kollégiumok záróünnepségén. „Két év alatt megtanultuk, hogy az egye-

temes magyarságban szabad csak cselekednünk, csakis így érhetünk el tartós eredményeket. Tisztában kell lennünk azzal is, hogy az ember igazi lehetősége a másik emberrel való kapcsolatában van, és mindig közösségekben kell gondolkodnunk és cselekednünk. Csakis ebben a szellemben tudunk egészséges közösségi élettereket létesíteni, kiépíteni a népfőiskolai hálózatot a Kárpát-medencében. Másik fontos szempont, hogy feltétel nélküli szeretettel végezzük népnevelő munkánkat. S ezt osztársadalmi feladatnak kell tekintenünk. Megtanultuk, hogy szükségünk van a lelki és szellemi megújulásra. A népfőiskolai munkánkban el kell érünk, hogy a lélek felől közelítsük meg mindennapi munkánkat.”

Próféta lelkületű névadónk, Balázs Ferenc szellemében közösség alakult a Kollégiumban, ahol közösségi munka zajlott, átélhettük

az együvé tartozás felemelő élményét.

A Kollégium hallgatói ökumenikus szellemben munkálkodtak (katolikus, református és unitárius). Mi unitáriusok is szép számmal képviseltettük magunkat. Mészköri Bálint Róbert Zoltán lelkes, Bálint Réka tiszteletes aszszony és Halmágyi Júlia VEN-bizottsági tag, Magyarországról az Unitárius Alkotók Társasága (UART) képviselőjében Felhős Szabolcs, az UART alelnöke Vásárosnaményból és Szigeti Gábor, az UART budapesti megbízottja vettek részt a Kollégium kétéves munkájában.

Utolsó, ünnepi mozzanatként az együtt eltöltött két év munkálatait egy közös kopjafaállítással örökítettük meg. A makkfalvi székegyek által adományozott kopjafába a Kollégium minden tagja belevészte a nevét.

FELHŐS SZABOLCS

LÉLEKGYAKORLAT

Az újévi áldás gyakorlata

DEMETER
SÁNDOR
LŐRÁND

• **„Ne félj, mert én veled vagyok és megáldalak téged.”**

(1Móz 26,24b)

Isten így bátorít az új esztendőben: Ne félj! Két érve van amellett, hogy hallgass a bátorítására: Ő veled van és megáldja az életed.

Máté evangéliuma, amikor Jézus születéstörténetét készíti elő, a születés fontosságának hangsúlyozására egy régi próféciát idéz: „fiút szül, akit Immánuelnek neveznek, ami azt jelenti: velünk az Isten.” (Mt 1,23) Vágyj úgy neki az évnél (és minden egyes napnak), hogy arra emlékeztetted magad, hogy nem félsz, mert nem vagy egyedül. Veled van a teremtő és gondviselő Isten, aki tökéletes, mindenható, jó, igaz és irgalmas (Unitárius Káté, 34–45. kérdések). Annál több történik, hogy Isten melletted, veled tart életed útján.

Meg is áldja azt. Él az áldással, és gyakorold te is a továbbadását. Kezdd úgy az új évet, hogy áldást küldesz mindenre és mindenkire. Anselm Grün nyomán (Ünnepek és szokások, amelyek megszépítik életünket) ismerkedj meg egy áldó gyakorlattal, amelyet végezhetsz egyedül, de bevonhatod családtagjaidat is:

Állj meg a lakásod általad leginkább kedvelt részén. Gyűjts meg egy szál gyertyát, vagy egy füstölőt, amelynek illata még kellemesebbé teszi az ottlétet. Kezeid tárd szét, ahogyan a lelkész szokta a prédikáció végén, áldásosztáskor. Mondd ezt: „Isten áldása legyen a helyen, ahol élek. Áldja meg az új esztendőben férjemet/feleségemet/szerelmeimet, gyermekeimet, családtagjaimat, rokonaimat, barátaimat, szeretteimet. Áldása legyen munkahe-

lyemen, ahol életem jelentős részét töltöm, és munkatársaimon, akikkel sok órát megosztok életemből. Áldja meg az utat, amelyre lépek; a terveket, amelyeket szívemben hordozok; és az embereket, akikkel találkozom. Ámen.”

Igény és szükség szerint részletesebben is mondhatod az áldást. Külön megnevezheted lakásod helyiségeit; név szerint sorolhatod családtagjaidat, rokonaidat, munkatársaidat; pontosíthatod terveidet, céljaidat. Áldásodat pecsételd meg a Mi Atyánk hangos elmondásával. Az esztendő során alkalmanként megismételheted áldó szertartásod. Meglátod, másként nézel szét magad körül annak tudatában, hogy áldott helyiségekben élsz, olyanokba lépsz, és áldott emberekkel találkozol. Ez a te életedbe is áldást hoz.

Amikor egy egyházközségi zenekar Erdélyt képviseli

„Kicsi csillag...” Csepelen

FEKETE LEVENTE

• Mennyi van még Magyarokig? – kérde az amúgy eleven Brigitta álmoskán, és előfurakodik a mikrobuszba épp mögénk, hogy rálesen az útmutató (GPS) kijelzőjére Pistu (Orbán István), a sofőr és Hunor fiam között.

Csend. Hátul a lányok úgy nagyjából egy halomban. Kint sötét. Magyarországi időszámítás szerint este 11.

„Pestet elég rég elhagytuk. Kábé fél óra.” – mondja mosolyogva a „kormányzó”. A túlterhelt kis mikrobusz biztosan suhan a falvak között. Aztán befordulunk. Ve-

rőce. Mellettünk alig hajításnyira a vén Duna, és ahogy kiszálltunk levegőzni, egy fiatalember igyekszik hozzánk, mert hogy kovásznai a rendszámunk, és ő sepsiszentgyörgyi. Ács, nyolc éve már kint él. Különös érzés. Az első ember, akivel találkozunk Magyarországon, földink. Még jól is esik, hogy megkeres. „Dunának, Oltanak egy a hangja” – gondolom, egy kicsit „hátra fordítva József Attilának”, mert, hogy ő nyilván nem arra gondolt, hogy a székel mindenütt ott van, és a fáradtságtól lombzottan mosolygok. Aztán kedves –

otthoni – találkozás, mert a pontosan begördülő kiskocsiból régi, nagyjait barátaink, Gazdag Árpád és Léta Rozália szállnak ki, hogy elkísérjenek a magyarországi unitárius egyházkerület völgyek ölében, lombdombok karéjában csodálatosan pontra tett, meleg, előkelően otthonias magyarkuti vendégházába, hogy gondoskodjanak rólunk. Amíg megérkeznénk ízlelgetem a mély ősiségét e kellemes üdülőfalvak neveinek.

Éjszaka egy óra. Az Áfonya a kandalló lobogó lángja mellett Magyarokig elpihent.

Budapest, Csepel-sziget. 2012. november 17. Reggel kilenc óra. Begurulunk a IX. Vass Lajos Népzenei Verseny Kárpát-medencei döntőjének a színhelyére. A csepeli Munkásotthon Művelődési Háza bejáratánál már gomolygó tömeg. Autóbuszok, kiskocsik, alföldi gatyások, kifordított gubások, felkontyolt palócok, türkizkék-habselem ingesek, kalapban, csizmával, ingben, bőrrel hímzett bujkások, mentések... és persze mi, székelruhások, kicsik és nagyok. Egyszóval isteni látvány és érzés volt így ott lenni, kavarni a magyar lélek e pompás, élő szívárványában. Csodálat és büszkeség. Ott lenni annak a népzenei vetélkedőnek a döntőjén, amely két évvel ezelőtt indult, megmozgatott körülbelül tízezer embert, több mint háromezer gyermek-, ifjúsági és felnőtt népzenei csoportot Kárpátalján, Újvidéken, Felvidéken, természetesen Magyarországon és Erdélyben. Igen, azt hiszem félve is, de büszkén is néztünk szét. A tavaly a középöntőben Szabéd-egyházán az Áfonya arany fokozatot nyert, és így ráruházódott egész Erdély képviselője. De szorongtunk is. Pedig már ide eljutni is önmagában nagy dicsőség. És jó volt érezni, hogy bárhogyan is alakult ez a történelem, van valami ősi szent dolog, ami minden körülmény és politikai döntés ellenére, határokon innen és túl összegyűjt, egymás mellé ültet, és engedi, hogy gyönyörködjünk anyánk ránk hagyott daloló szavában, magyarul testvérekként, összehangolja a szívünket, hogy együtt énekeljünk arról, hogy mi összetartozunk.

Kedves barátunk, zenei szakértőnk, Nagy László citeraművész, az Áfonya névadó keresztapja és bájos zenetanár lánya, az ugyancsak citerás Imola, már vártak ránk. És persze a Gerlice citerazenekar tagjai: Violetta, Dalma, valamint a régi ismerősök is. Kellemes meglepetés. Nagyajtaiak is fogadnak minket: Farkas Levente és felesége, Tünde, a hajdani Barabás

Beáta és férje, az alsónémedi származású Banka Zoltán, Csinta Jakab Csaba és párja, Erzsó, gyermekeik: Máthé, Bianka, aztán Baróthi Kinga és barátja, és Bajáról dr. Baróthi Ildikó és lánya. Lelki gyökerei által élhet csak az ember. Leventéék, mivel közelben laknak, meghívtak, hogy a szereplés után náluk pihenjük ki a verseny izgalmait. Kellemes volt, valóban ránk fért a baráti lazítás. Egyvalakit hiányoltunk nagyon mindannyian: az Áfonya itthoni irányítóját s egyben e rangos vetélkedő felcsiki dalcsokrának betanítóját, Fekete Jutkát.

Az ifjúsági döntő a hatalmas épületkolosszus egy nagyobb emeleti termében zajlott le. Ezzel egy időben a felnőttek döntője az épület külső, panelstílusát teljesen meghazudtoló, igényes eleganciával berendezett, rangos, amfiteátrumként kiképezett, színházteremnek is beillő díszteremben pergett. A népi kultúra ilyen mély tisztelete meglepett. Aki gyermekkortól hűséggel ápolja ifjú évein keresztül felnőtt korig az igényes népzene, népdalt és táncot, az megérdemli a színházi terem méltóságát és az azzal járó tiszteletet. Mert a népi kultúra bizony az egyik legértékesebb nemzeti kincs.

Fent az emeleten a népzene szakavatott mestereiből álló zsűri rezzenéstelen arccal figyelte a csoportok produkcióit. Végre, mi is sorra kerültünk. Az Áfonya tizenötödikként mutatkozott be. És arra az időre megállt a világ számunk-

ra, ahogy megpendültek a húrok, és felcsendült a *Kicsi csillag, jaj de régen vándorolsz*.

A kiértékelő elhúzódt. Több mint 3 órás szünet után kezdődött az eredményhirdetés. Ezen a szinten a végdöntőbe bejutó minden csoportot minősítettek. Az Áfonya, a Nagyajtai Unitárius Egyházközség Erdélyt képviselő citerazenekara a Nagydíjat követő Kiemelt Nívódíjat és Különdíjat kapott, jelentette be dr. Gerzanics Magdolna, a zsűri elnöke. Jólesett a nagytaps. Biztatás volt és elismerés.

A 2006-ban alakult Áfonya citerazenekar tagjai: Fekete Hunor (X. osztály) – citera, furulya; Baróti Brigitta (XI. o.) – citera, dob; Benkő Boglárka (X. o.) – citera; Orbán Andrea (IX. o.) – citera; Fekete Kincső-Hajnal (IX. o.) – citera; Barabás Anita (X. o.) – citera; Jakab Laura (X. o.) – citera; Benkő Bea Krisztina (VII. o.) – citera, furulya. Irányító Fekete Judit, szakmai referens Nagy László.

Köszönjük Istenünk! És köszönjük a nagyajtai unitárius egyházközségnek, Demeter Sándor Lőránd és Újvárosi Katalin lelkész házaspárnak, Biró Albertnek, Zoltán Csabának, Léta Rozáliának és Gazdag Árpádnak, Farkas Levente és Tünde nagyajtai származású kedves barátaink anyagi-lelki támogatását, vendégszeretetét, hiszen segítségükkel valósulhatott meg e gyönyörű eredmény nemcsak egyházközségünk és Nagyajta, hanem egész Egyetemes Egyházunk, és hiszem, hogy Erdély örömeire.

Legalább mindezt megírhatom

Interjú Farkas Wellmann Endrével, az Egyház Kiadóbizottságának tagjával díjról, szeretetről és egyebekről. Az interjút Bonczidai Éva készítette.

• **Unitáriusnak kereszteltek, de tizenévesen nem konfirmáltál. Miért? Istennel volt még tisztáz-nivalód vagy az egyházzal?**

Istennel, nyilván. És szerencsére a szüleim ezt elfogadták, soha nem erőltettek semmire. Lázadó ember voltam és vagyok, olyan, aki számára nagyon fontos, hogy a kérdéseire tapasztalatokon alapuló, biztos válaszokat találjon, és aki olykor a kételkedéstől a bizonyosságig hosszú utakat jár be. Ha az ember valamelyest tisztába kerül Istennel, akkor logikus felismerés csupán, hogyha van értelme bármilyen vallásnak, akkor az az unitárius. Persze eddig a felismerésig is el kellett jutni.

• **Mikor ismerted fel először Isten létezését? Mit gondoltál Róla akkor, és változott-e ez? Milyen fontos stációi voltak a te istenkeresésednek?**

Mindig is foglalkoztatott Isten léte-zése, de megpróbáltam nélküle vagy Őt megtagadva élni, és ez az út tűnt egy idő után járhatatlannak. 1993 augusztusában volt egy autóbalesetem, amelynek az volt az érdekessége, hogyha bárho-gyan másképp történik, mi, a bal-eset résztvevői mindannyian ször-nyethaltunk volna. Ebben nem az lett volna a tragédia, hogy mond-juk, én személyesen nem vagyok többé, hanem egy olyan helyzet volt, amely az élet nagyon különös összefüggéseit tette világossá szá-momra, mintha megértettem vol-na azt, mennyire vagyok felelős a sorsomért, és mennyi szerepe van ebben valaki másnak, akit most nevezünk éppen Istennek. Ekkor tizenennyolc éves voltam, mégis még tizenöt évnek kellett eltelnie, amíg konfirmáltam. Ekkor éreztem azt, a krisztusi korba érve, hogy immár van bennem annyi alázat, hogy el tudjam mondani, hiszek Istenben.

Ha stációkra kellene bontanom ezt a tizenöt évet, akkor ez tizenötször háromszázhatvanöt nap története lenne, és nem lenne egy cseppet sem vidám.

• **Az utóbbi években tevékeny tagja vagy az egyházközössé-gednek. Miért fontos számodra, hogy unitárius vagy?**

Pilinszkyról lassan szállóige az az önmeghatározása, mely szerint ő költő és katolikus. Engem ugyan-így meghatároz az unitárius hi-tem, az a vállalás, amely az összes többi nem így gondolkodó ember-től megkülönböztet azzal együtt, hogy természetesen toleráns va-gyok. Aki ismeri az unitárius val-lást, az tudja, hogy ebben a kijelen-tésben így szellemi, lelki és közös-ségi értelemben is sokkal nagyobb vállalás rejlik. Ez azt is jelenti, hogy ha nem unitáriusnak kereszteltek volna, akkor is ezt a vallást és ezt a szellemi-lelki közösséget vállaltam volna fel. Persze, azért arra is büsz-ke vagyok, hogy egyik dédnagy-apám unitárius pap volt.

• **Eddigi irodalmi munkásságo-dért és legutóbbi kötetedért, az L. D. hagyatékáért decemberben**

Méhes György-nagydíjat kaptál az Erdélyi Magyar Írók Ligájá-tól. Ez a kötet egy nem keresz-tény vagy másként keresztény Európa létjogosultságáról be-szél. Mit érzel problémának a mai kereszténység kapcsán?

Mint fennebb megbeszéltük, költő vagyok és unitárius. Számomra az unitárius vallás elsődleges impe-ratívusza nem a hit, hanem a gon-dolkodás. Mert nem lehet hinni valamiben, amit nem értünk, ami távol van a gondolkodásunktól és a lelkünkötől, ami életidegen. Úgy gondolom, hogy a hit és a hiszé-kenység között óriási a távolság, és – bármilyen paradox módon hang-zik – a gondolkodás kell, hogy elve-zesse az embert a hithez. A mai, magát kereszténynek tudó Európa egy morális fertő, amelyet hiszé-keny, tévelygő és a gondolkodástól rettegő emberek sokasága népesít be, akik számára önnön pusztulá-suk gondolata is kevésbé félelme-tes, mintsem az, hogy felvállalják az értelmes létezés első számú ké-nyelmetlenségét: a gondolkodást.

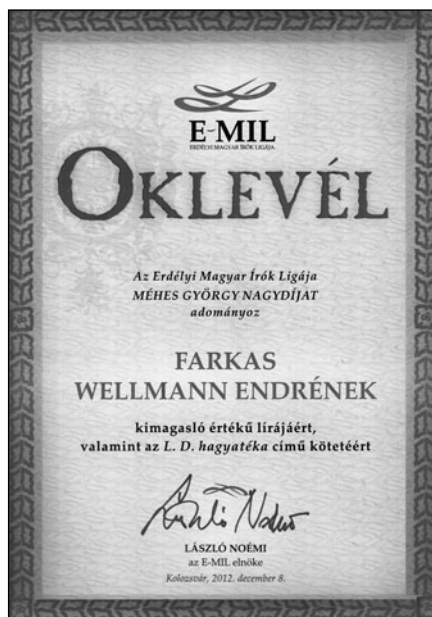
• **Az L. D. monogram Lucius Do-mitiust, azaz Néró császárt ta-karja, aki vérengzéseiről, anya-gyilkosságáról és más rémtette-iről volt hírhedt. Egyik legis-mertebb neki tulajdonított tett, hogy a Trója pusztulásáról szó-ló eposza megírásához ihletet keresve felgyújtotta Rómát. A napokig tartó tűzvészben szinte a teljes város elpusztult. Miért épp az ő személyét érzed rokon-nak? Milyen alternatívát kínál az ő világa neked, nekünk vagy akár egész Európának?**

Úgy vélem, Néró, Pál apostollal szemben – akit különben ő fejezte-tett le –, sokkal szilárdabb erkölcsi tartással rendelkezett. A keresz-ténység története előtt is volt a vi-lágnak egy működő értékrendje,

amely az élet és a halál igazságairól szólt, amely irányt tudott mutatni az embereknek, és nem kereste a fogalmi csúsztatás lehetőségét, mint fordult Pálunk, aki a szeretet fogalmában, úgy érzem, csak a nagy üzleti lehetőséget látta meg, azt, hogy hogyan lehet egyetlen jól irányítható és ellenőrizhető hatalom béklyójába vonni egy egész civilizációt. Okos, rafinált üzletember volt, ezért még tisztelhetném is. Nérót viszont nem a szeretet érdekelte, hanem az élet, és minden, ami hozzá tartozik. Sosem fogjuk megtudni teljes bizonyossággal, hogy Pál lefejezése Néró közvetlen szándéka volt-e, vagy csak a korabeli keresztényüldözések egyik folyamánya, amelyek hátterében sokak szerint Néró felesége, Sabina Poppea állt. Viszont, hogy a mi szempontunkból kerek legyen a történet, jobban szeretek arra gondolni, hogy Néró személyes döntése volt ez. Mert milyen érdekes, ha valaki más fogalom nevében próbál uralmat szerezni vagy gyakorolni más felett, akkor azt a történelem diktátornak, zsarnoknak szokta nevezni. Érdekes, hogy a szeretet nevé-

ben le lehetett folytatni nyolc kereszties háborút, pár száz évnyi boszorkányüldözést és még ki tudja mi mindent, miközben az ember eredendő bűnösségét hirdetik. Akkor mi is a baj Néróval?

• **Nemcsak Néró elveit tudod elfogadni, hanem a korábbi köteledet olvasva úgy tűnik, hogy személyes sorsa is több motívum kapcsán – például ilyen az egy nem sajátjának érzett munkakörbe kényszerülés, a város,**

a különböző nők, a tűz –, hangsúlyosan megjelenik a te életedben és költészetedben is. Mint ha korábban, a Néró téma tudatosodása előtt is az ő hagyatékát írtad volna. A te életedben mit jelentenek a felsorolt dolgok?

Igen, ez számomra is egy kései felismerés volt. Ezért is „vállalom fel” a távoli rokonságot vele. Ha az életrajzainkat vetem össze, számos közös vagy hasonló dolog történt velünk. A cukorbajtól az életpálya-választásunkig bármi. Néró a benem-teljesült élet, a kényszerezettség és az elkeseredettség sorsszimbóluma is számomra. Ahogy ő sem akart császár lenni, én sem akartam soha épp azokat tenni, amelyeket tennem kellett. Az igazi prófétai szerephez nem hatalom kötődik, hanem alázat, s a beteljesülés, a végkifejlet tőlünk független. Úgy tűnik, kétezer év távlatából, hogy Néró is így gondolta ezt, az ő felelősségérzete nem az a vállalás volt, amelyet a történelem, illetve a sors rákényszerített. Én azért vagyok hozzá képest szerencsés helyzetben, mert legalább mindezt megírhatom.

„A humor Isten ajándéka” (Báró József)

Az élet furcsaságai

Hétfő reggel a felügyelő jelenti a tanítónak:

– Tanító úr kérem, tegnap Laji, Zsiga, s Jóska szivaroztak...

– Honnan tudod?

– Sokan láttuk, azt hittük, meggyúlt a bokor, úgy füstölt. Nézzük, s hát ők szivaroznak...

– Laji, Zsiga s Jóska jöjjenek ki – parancsolja a tanító, s rendre szelíden kérdezi: – Szivaroztál-e, Laji?

– Ne-e-e-m – hebegi Laji.

– Hát te, Zsiga?

– Én se-e-e-m...

A tanító erélyesen: – Szivaroztál-e, Jóska?

– I-i-igen – szepegi Jóska...

A tanító hirtelen visszafordul az első tagadóhoz, s erélyesen kérdezi: – Milyen volt, Laji?

– Keserű – válaszolta keserűen Laji.

id. PÁLFFY ÁKOS

A kulcs nálam van, a főnök én vagyok!

Többször is megtörtént, hogy a harangozó úgy utazott el a faluból, nem szólt sem a gondnoknak, sem a lelkésznek. Halálesetet jelentettek, a lelkésznek kellett harangozni, mert a harangozónak híre-hamva.

Lejár a temetés, másnap a gondnok előterjeszti javaslatát: nézzenek más harangozó után, mert a mostani miatt már többször gyúlt meg a bajuk. A megálapított javadalmat eddig időben megkapta, a drága jó fűvet évek óta kaszálhatja. Összegyűl a keblitanács, jelen van a harangozó is, aki – nem mellesleg – az ősi templom kapujának rézkulcsát is birtokolja.

A gondnok közli a harangozóval, hogy a következő hónaptól megszüntetik a munkaszerződését. Erre a nehéz hangszeren játszó atyafi magabiztosan mondja: „Hát én azt bajosan hiszem: a templomkulcs nálam van, a főnök én vagyok!”

PÁLFFY TAMÁS SZABOLCS

HARMÓNIASAROK

A lét fűszerei

• Az idő körforgásában gyakran várakozunk és vágyakozunk. Így vágytunk az első hóra, hogy fehérre varázsolja a tájat, és megtisztítsa lelkünket. Így vágytunk az igazi adventre és az igazi karácsonyra.

Jó a beteljesedő vágyakozás. Így lett különös ez a karácsony. Mert magunkra találtunk benne, körülvettek, akik fontosak nekünk, elhozta a Csodát, és bebizonyítottuk, hogy Ünnepe az ünnep. De mi lesz tovább? Hiszen a hétköznapi időként nehézkesek, egyhangúak és fárasztóak, néha embert próbáló feladat megtalálni ezek különleges szépségét! A megszokottság nagy kísértés tud lenni, hogy ugyanúgy éljünk és ugyanolyanok maradjunk. De hogy is tudnánk úgy élni, hogy naponta ne legyünk egy kicsit többek, teljesebbek? Hogy maradhatnánk meg Isten közelségében, ha nem vesszük észre azokat az értékeket, amik előttünk hevernek? Nem veszíthetjük el a fontos dolgokat: a lét fűszereit? A növekedéshez azonban bátorság kell, kitartás és hit, megtisztított lélek és időnkénti elcsendesülés, amiben meghallhatjuk a némaság kristálytiszta hangjait.

Kedves Olvasó, aki most épp e sorokon haladsz végig! Kérlek, ülj le egy kicsit, kényelmesen, ide, szembe velem, hogy láthassam szemed fényét. Nahát! Még nem is ültünk így! És ne mondd, hogy sok a dolgod, hogy nincs időd magadra, hogy rohannod kell – hisz folyamatosan ezt teszed! A fontos dolgokra időt kell szakítani. Ha magadra nincs időd, akkor a legfontosabbra sincs. Mert önmagaddal való viszonyod határozza meg szeretteid, embertársaid, Istenhez való viszonyulásod. A benned levő és téged körülvevő hangulat sugárzik mindenfelé. Lehet ez álarc-

ba bújtatott egyhangú kedvtelenség, szétesettség, életenergia vagy örök szerelem.

Látod, már el is telt egy pár nap belőle. Még megállsz küszöbén (januárban még megteheted!), beleszippantasz a levegőbe, és közben vizsgálod a horizontot, próbálva kifürkészni, hogy vajon mi vár Rád? Ha képes vagy úgy figyelni, hogy a karácsonyban megtisztult lelkeddel megérezd a szeretet mélységében a végtelen lüktetését, akkor megláthatod a bíborfényt is. És abban azt, amire vágyasz.

Mondd, mi az, ami hiányzik életedből? Segítségként ajánlok Neked egy rendszert. Háromféle megközelítése életednek: testi, lelki és spirituális szinten. Talán így könnyebb lesz közelebb kerülni magadhoz.

Testi szint

Mit eszel, és mit iszol? Egészséges vagy? Nos, tudod, itt nem arra gondolok, hogy nem vagy beteg, hanem, hogy milyen hangulatban éled mindennapjaid? Hogyan érzed magad a testedben? És mit teszel tested szentségeért? Mi az, amit szeretnél elérni és szeretnél átélni? Naponta szánysz rá időt? Fáradsz el időnként fizikailag? Ismered a veríték erejét?

Lelki szint

Miken szoktál gondolkodni? Mennyi időt töltesz sérelmeiddel, kudarcaiddal és fájdalmaiddal? Sikerült lerendezned múltadat, képes vagy félretenni, hogy ne törjön túl gyakran rád? Gondolataid melyik része betegítheti meg tested? Na és miről tanúskodnak érzelmeid? Képes vagy szeretni? Mennyire van összhang rációd és érzelmeid között? Milyen viszonyban vagy az emberekkel? Milyennek látnak Téged a körülötted levők? Mikor tanultál meg utoljára kedvenc vers-

sorokat vagy új dallamot, csak azért, hogy magaddal vihesd bárhova őket?

Spirituális szint

Látod!? Talán ez a legvitatottabb terület. Vajon lehet nélküle élni? Igen, de nem érdemes. Tudod miért? Mert idetartoznak az igazán nagy dolgok, az élet fűszerei. Életed értelme, célod és hivatásod, önmagad megtalálása. Istenélmény, szeretetélmény, szerelemélmény. Zuhanások és szárnyalások. Észlelések és tapasztalások, végtelen csodák. Ezt nem veheted meg pénzen. De vannak, akik segíthetnek Neked, hogy megérezd a szeretet lüktetését, és megláthasd a bíborfényt.

Mondd: mikor adtál utoljára hálát azért, hogy élsz? Tapasztaltad Isten jelenvalóságát úgy, hogy beleremegj? Mersz nagyokat álmodni, és aztán megvalósítani őket? Töltöttél valaha olyan végtelen szeretet, hogy az új érzés nagyságától együtt sírj az esőcseppekkel? Tudsz-e harmóniát oltani a mindennapok ütemébe? Gondoltál-e arra, hogy milyen lesz, ha már nem leszel, s mit hagysz magad után az örökkévalóságban?

Látod? Nem is olyan rossz időnként megállni, Magadra figyelni, gondolkodni és érezni a lényegét. Ahogy a szél kísérté álmokból kibontakozik a hajnal, és a némaság csendjéből megszületik a nappali dal, úgy szüless meg Te is álmaiddal ez év kezdetén. Légy bátor és kitartó, szerető és lelkesedő, hited legyen sziklákat mozdító. Merj önmagad lenni, álmodni és nagyokat lépni. Ami benned van, az sugárzik a világ felé.

Miért ne lehetne ez az év a különleges beteljesedés éve? A Szeretet átölel és bíborfényt varázsol láthatárod felé.

FERENCZI ENIKŐ

Homoródszentpál megbecsüli fáklyásait

PÁLFFY TAMÁS SZABOLCS

• „Homoródszentpál mintegy 60–70 hold területen fekszik, utcái elég szélesek, a telkek, udvarok tágasak, gyümölcsös és zöldséges kertekkel. Határai: északon Recsenyéd, keleten Homoródkarácsonyfalva, délen Homoródszentpéter, nyugaton Székelydália. Északkeleten határa érinti Homoródmás, délkeleten Oklánd, délnyugaton Homoródjánosfalva, északnyugaton Bágy község határát. Vizei a Nagyhomoród és a Várcza-patak.”

A fentieket Pálffy Ákos, egykori unitárius kántortanító, iskolaigazgató Homoródszentpál község monográfiája című kéziratos művében olvasom, amelyet 1942-ben fejezett be.

„A közintézményeket illetően bíztam abban, hogy ottmaradt munkatársaim és az a nemzedék, melyet mi neveltünk fel, s melynek lelkébe, értelmébe igyekeztünk beleoltani a vallásos érzés és a szövetkezés szükségességének gondolatát, meg fogja állani helyét, s nem engedi elszorvadni azokat az intézményeket, melyeket érettük alkottunk!” – ezzel a mottóval „indítja” Balázsi Dénes, unitárius teológiát végzett nyugalmazott tanár Ne nézze senki csak a maga hasznát című könyvét, amely 1995-ben látott nyomdafestéket Székelyudvarhelyen. A fenti idézet szerzője pedig Ürmösi József unitárius lelkész, népművelő, később püspöki titkár, akiről néhány Pálffy Ákos kántor-tanító így emlékezett meg homoródszentpáli kibúcsúzó beszédében: „18 évig voltunk itt az Úr szőlőjének munkásai s akivel a legszorosabb baráti, szolgálati és testvéri érzés kötött össze, akivel való szolgálatom ideje életem és munkásságom legszebb kora volt.”

Kell-e ilyen történelmi megalapozottságú bevezető egy beszámolóhoz? – kérdezheti a kedves Olvasó. Úgy érzem, igen, mert a 2012. november 25-én Homoródszentpálon lezajlott névadó ünnepségsorozat egyházközségi és közművelődési szempontból egyaránt történelmi jelentőségűnek tekinthető.

Az ünnepségek értelmi szerzője és kivitelezője Forrai Tibor tanár, a László Gyula Közművelődési Egyesület elnöke, aki sokat tett a rendezvény sikere érdekében. Legmunkásabb szervezőtársnak Burján Enikő pedagógus, a községi iskola igazgatónője, a Művelődési Otthon igazgatója szegődött. Együtt, hatékonyan mozgósították azokat a személyeket, akik jelentős időt és energiát fektettek be a névadó ünnepségsorozat előkészítése rendjén. A már említett egyesület mellett a helyi unitárius egyházközség, a Művelődési Ház és a Radicza Közbirtokosság vezetősége, Homoródszentmárton község polgármesteri hivatala és önkormányzata, László János vállalkozó, helybéliek és elszármazottak egyaránt partnerséget vállaltak a szervezésben.

A székelykapus falutábla-avatás jól átgondolt indítása volt az ünnepségnek. A hovatartozás-jelkép mellett, amelyet Gábor Balázs fafaragó készített, Kerekes Péter polgármester mondott méltató beszédet.

Tódor Csaba lelkész áldást kért az ünneplő közösség, a település új névtáblájának örvendő helybeliek és meghívott vendégek életére. Ezt követően az unitárius parókia gyülekezeti termében tartottak állófogadást. A templom harangjai méltóságteljesen jelezték az ünnepi istentisztelet kezdetét. A zsoltárok éneklése Tódor Éva kántornő orgonajátékával volt lélekemelő.

A szószéki szolgálatban Istennek való hálaadás, öszövétségi visszatekintés, a jelen életküzdemeihez szükséges bibliai tanulság, iránymutatás és egy közösségnek karizmatikus vezetője iránti bizalma egyaránt jelen volt. „A nép csak azokra a vezetőkre hallgat, akiket elfogad. Akiket maga közül kiemel, akikben felismeri a karizmát, felismeri bennük a hatalmat! Az után a vezető után megy a nép, aki fiai és leányai közül született, aki ismeri őket, tudja bajukat. (...) Ürmösi József és Pálffy Ákos – ebben a négy faluban: Recsenyéd, Homoródszentpálon, Homoródszentpéteren és Városhalván – egy olyan mozgalmat indítottak el, amelyhez hasonlólt csak Aranyosszéken, a Mészkon szolgáló Balázs Ferencnek sikerült. Csak a mészköinek nagyobb lett a visszhangja, mert közelebb volt az egyházi központhoz, közelebb volt Kolozsvárhoz. (...) Akkor, amikor a munkaképes, életerős, fiatal férfiak mind Amerikába akartak

menni... várták a hajójegyet, hogy indulhassanak, na-gyon merész dolognak számított szövetkezéstről beszélni a nép körében... de a fiatal lelkész barátira és segítőtársra lett a fiatal kántor-tanítóban, külön talán nem sikerült volna nekik, de együtt meg tudták érinteni a nép lelkében ott hallgató tengert... közös vágyak, közös szükségletek.”

Az úrasztalán elhelyezett virágkompozíciót Székely Zita ajándékozta gyermekkorra Pálffy tanítóbácsijára emlékezve.

Isten szabad ege alatt immár a templom, a parókia, a játszótér, a tornaterem és az iskola által „körbevett” téren került sor a nap második névtábla avatására. A Pest megyei testvértelepülés, Zsámbék üdvözlét Csenger-Zalán Zsolt polgármester tolmácsolta. A jelenlevők egyöntetű tetszésnyilvánítása közepette helyezték el a piros-fehér-zöld szalagos koszorút. A Zsámbék téren rögvest jelképes eseményre került sor: az anyaországi vendégek a Geréd Gábor adományából vásárolt facsemetét ültették el.

Az újonnan elnevezett térről mintegy háromszáz személy vonult rendezett sorokban az idén százéves kultúrotthonhoz. Az Ürmösi József nevet viselő névtáblát Balácsi Dénes szentléleki nyugalmazott tanár, valamint Burján Enikő és Forrai Tibor leplezték le. Előbbi részletes ismertetőt tartott a szövetkezeti mozgalom megteremtésében eredményesen dolgozó unitárius lelkész életútjáról.

Ízléses kivitelezésű névtábla alatt léphettünk be a tiszta, rendezett Művelődési Otthonba. Az előtérben néhai id. Pálffy Ákos és Ürmösi József itteni munkásságát szemléltető dokumentum-kiállítást tekinthettek meg az érdeklődők. Sor került Hátszegi Csaba fotóművész kiállítása megnyitójára is.

Értékes kulturális műsor következett, amelynek fő mozzanatait Dénes Rózsa konferálta. Felléptek Dénes Erzsébet és Nagy Csilla népdalszólísták, a László Gyula Általános Iskola Csillagvirág táncsoportja, az iskola elemi tagozatának népdalénekesei, valamint Kinda Botond és Kinda Emese táncosok. A homoródszentpáli Vegyeskórus Tódor Éva énekvezér karvezetésével – igen magas zenei színvonalon – énekelt. Id. Pálffy Ákos munkásságát unokája, Pálffy Tamás Szabolcs méltatta. Sor került a vegyes kórus névadására is: az énekes közösség immár Pálffy Ákos nevét viseli.

Az alkalomra készítettett, Forrai Tibor által adományozott zászló avatója rendjén Simó Sándor esperes-lelkész mondott áldáskérő beszédet. A zsámbékiak részéről Csenger-Zalán Zsolt polgármester, Csepilek Anna, az Erdélyi Baráti Kör elnöke és Csepilek István, az Önkéntes Tűzoltó Egyesület elnöke a magyarorszá-

giak ajándékát nyújtották át a színpadon levőknek. E beszámoló írója néhai Pálffy Ákos hagyatékából származó régi dokumentumok fóliázott másolat-példányait adta át adományként a homoródszentpáli unitárius egyházközség, a Pálffy Ákos Vegyeskórus és az iskola vezetősége részére. A helybéli asszonyok nemcsak szép éneklésükkel jeleskedtek: elővarázsolták a finom falatokat, az ízletes közebedet, amelyből közel háromszázan fogyasztottunk baráti, jó hangulatban, örvendő asztalközösségben. Rövid felszólalásában Pálffy Ákos székelykeresztúri tanár örömét fejezte ki a „maraton-ünnepség” kapcsán, megköszönve a szervezők munkáját. A jeles eseményt jelenlétével megtisztelte László János székelyudvarhelyi vállalkozó, a székelyudvarhelyi Bethlen Gábor Alapítvány elnöke is.

Homoródszentpál megbecsüli fáklyásait. Ezt tapasztalhattuk meg a vidék egykori első szövetkezeti falujában. Bár a szövetkezeti mozgalom itteni virágzása óta megfogytakozott a település lakossága, a változatos időkben is értékteremtő munkát végző homoródszentpáliak, az egykor itt születettek, és most a nagyvilág különböző pontjain élők, lelkész, énekvezér, tanárok, helytörténész és orvos, népdalénekesek és táncosok, közművelődési munkások által lelkesítve, anyagi támogatók, „mecénások” által bátorítva, hittel és reménnyel tekintenek a jövő felé.

Beszámolómat Pálffy Ákos kibúcsúzó beszédéből választott idézettel zárom:

„Lelked által Úr Isten épüljön a te néped,
Növekedjék itten szent gyülekezeted,
Szenteltessék meg neved. Ámen.”

Kórházlelkészi szolgálat

Buzogány Csoma Csilla

Sepsiszentgyörgy, 0742-512574;

Katona Dénes

Székelyudvarhely, 0266-213100;

Ferenczi Enikő

Kolozsvár, 0740-063767;

Pavelka Attila

Marosvásárhely, 0746-234917

Az egyházi épületek karbantartásáról – 9

FURU ÁRPÁD

Nyílászárók karbantartása

A korábbi írásunkban az épületek szellőztetéséről értekeztünk, érintve a gyűjtőnévvel nyílászáróknak nevezett épületelem-csoport – az ajtók és ablakok – funkcionális szerepét. Járjuk most körbe az ajtók és ablakok karbantartásával, javításával kapcsolatos kérdéseket is.

A templomokon, parókiákon, egyházi középületeken az épületek korának megfelelően különböző technikával készült nyílászárókat találunk. Jelen írás keretei között nem térhetünk ki a különböző ablak- és ajtótipusok ismertetésére. Közös tulajdonsága a történeti nyílászáróknak, hogy fából készültek, illesztéseik, forgósarkaik, zárszerkezetük, esetleg erősítő pántjaik kovácsoltvasból vannak készítve. Az ablakok osztottak, a fakeretek osztásába különböző méretű üveglapokat helyeztek. Néhány régi templomban még megvannak az ólomkeretes, sűrűn osztott ablakszemek is. Az építészeti megoldások fejlődésével összhangban a nyílászárók kialakítása is sokat fejlődött, a cél a minél biztonságosabb, minél légmentesebb zárás volt.

Természetesen a nyílászárók esetében is szükséges a karbantartás. A használat során az ajtók, ablakok vetemednek, a passzintások meglazulnak. A zárszerkezetek működésébe is különböző hiányosságok állhatnak be, a mozgórészek elkopnak, meglazulnak, egyes elemek rozsdásodni kezdenek. Leggyakrabban viszont a fa anyaga öregedik el. A díszítés mellett fontos védelmi funkciót is ellátó festék lepattogzik, a festetlen felület az ibolyántúli sugárzás hatására megszőrkül és felületében megkopik. A kezeletlen, festetlen fafelület a nedvesség káros hatásának is jobban ki van téve, a csapóeső és a kondenz-jelenségek eredményeként könnyebben indul korhadásnak, nem beszélve arról, hogy a térfogatváltozások is jelentősebbek: azaz az ajtó, ablak gyorsabban deged, szorul.

A nyílászárók karbantartása néhány elvi kérdést is felvet. Leggyakrabban a közösségek látva az ajtók és ablakok kopottságát, illetve azt, hogy már nem képesek alapvető feladatuknak, azaz a biztos, pontos zárásnak eleget tenni, azt a következtetést vonják le, hogy a régi darabot újra kell cserélni.

Tudnunk kell viszont, hogy egy történeti épület külső megjelenésének nagyon fontos eleme a nyílászáró. Ahogy a falfelületek kiképzése egyes korok üzenetét hordozza, a nyílászáró is történeti és esztétikai értéket képvisel. Az ablak vagy ajtó cseréje a legtöbb unitárius épület esetében eddig azt jelentette, hogy azt mai technikával készült új nyílászáróra cserélték,

melyeken mások az osztások, más profilozásúak az osztólécek, párkányok, sokszor másképp néznek ki a nyílászárnyak és természetesen az esetleges díszítőmotívumok is. Ezzel megbomlik az épület építészeti összhangja, és csökken esztétikai értéke. **Kerülnünk kell ezért a nyílászárók cseréjét! Ez mindig a számbavett lehetőségek közül a legutolsó megoldás kell legyen. Ez esetben pedig vegyük figyelembe, hogy a csere csak akkor elfogadható ha az eredetivel formailag, anyagában és szerkezetében mindenben azonos ablak vagy ajtó készül el!**

Mielőtt a csere kérdése egyáltalán felmerül, az alábbi karbantartási és helyreállítási műveleteket végezzük el.

Karbantartási műveletek

Ha a templomunk ajtaján díszítőfestés vagy díszítőfelirat van, vagy a felülete profilozott faelemekkel díszített, az ajtó javítása restaurátor dolga. Keressük meg a megfelelő szakembert. Amennyiben a templomajtó felülete egységesen festett, szakember segítségével győződjünk meg arról, hogy az olajfesték-réteg alatt nem rejtőzik díszítőfestés vagy felirat. Ha igen, akkor szintén csak restaurátor nyúlhat a műtárgyhoz.

Ha a nyílászárónkon nincs díszítőfestés, akkor ellenőrizzük a létező festékréteg állapotát. Amennyiben hiányos, felpattogzott, repedezett, fontos ennek felújítása, azaz csiszolás és esetleg gittelés után történő újrafestése. A nyílászárók átnézése évenként legalább egyszer szükséges. A védőfelület felújítása, azaz a karbantartás jellegű újrafestés öt évenként ajánlott. Ehhez a művelethez is jó szakember szükségeltetik. Ha már nekilátunk, akkor nem árt a nyílászáró szerkezetének átnézése sem, az illesztések megerősítése, a csapok visszaütése, szilárd rögzítése, ablakok esetén az üvegfelületek átnézése, szegélylécekkel való rögzítése. Amennyiben a nyílászáró faanyagának részei elkorhadtak vagy hiányosak, akkor részlegesen új anyaggal egészítjük ki a hiányokat, ezt a műveletet is restaurátor végezze.

A régi faanyagot festés előtt ajánlott lenolajjal kezelni. A lenolaj megtölti a fa pórusait, így nem marad hely vízfelvételre, ezzel jelentősen csökkentjük a korhadást okozó biológiai kártevők káros hatását.

A festetlen felületű nyílászárókat is szükséges kezelni. Legjobb a lenolaj, de tudnunk kell, hogy a műveletet legalább két évente ajánlott ismételtnünk. Különösen fontos ez a művelet, ha kültéri felületről van szó. Ha a nyílászáró lazúrfestékekkel vagy valamilyen

páccal volt eredetileg festve, akkor ugyanilyen anyaggal kell a felületkezelést – legalább öt évente – megismételni, ellenkező esetben a faanyag károsodása elkerülhetetlen.

A nyílászárók vasalatait két csoportba soroljuk: a rögzítést, erősítést szolgáló vaspántok és zárszerkezetek. Ez utóbbiak javítása szintén restaurátori szakmunkát igényel, azokkal a díszes kovácsoltvas hevederpántokkal együtt, melyek a XIX. század végéig készült ajtók nagy részén láthatók. Megjegyezzük, hogy a vastartozékokat olyan esetben is őrizzük meg, ha az ajtólap vagy ablakszárny cseréje elkerülhetetlen. Ezeket megfelelően helyreállítva fel lehet szerelni a rekonstruált nyílászárókra is.

Az új eljárások veszélyei

Végül, de nem utolsósorban térjünk ki a jelenleg divatos hőszigetelő ablakok épületfizikai hatására. Mint erről széles körben tájékozódhatunk a köznyelvben – egy forgalmazott márka hatására – a *termopánnak* nevezett nyílászárók fő erőssége a szinte tökéletes zárás, és ebből fakadóan a lényegesen csökkentett hőveszteség. Ez a pontos kivitelezésű keret és nyílászárny mellett, a géderekkel – rugalmas műanyag-tömítésekkel – kiegészített bonyolult profilozásnak köszönhető. Ezt egészíti ki a nemes gázzal megtöltött dupla vagy újabban akár tripla üvegszem, melyet akár infravörös sugárzást visszaverő réteggel vonhatnak be.

A gyártott keretek közül a legdrágább a fém, általában alumínium, ezt követi a rétegelt fa, majd a legolcsóbb, a műanyag. Ez utóbbinak nemcsak megjelenése igénytelenebb, de idővel visszafordíthatatlanul „korrodálódik”, sőt egyes műanyagoknak az egészségre káros hatásai is vannak. Kevesen veszik azonban figyelembe, hogy a korszerű nyílászervekhez korszerű fűtés és szellőztető (légkondicionáló) rendszerek szükségesek, ellenkező esetben a fűtésszámlát

csökkentő jótékony hatásuk mellett több kellemetlen és nagy költséggel járó negatív következmény vár a felhasználóra. A leggyakoribb „tünet” a kondenz, és ezzel együtt a hűvösebb és kevésbé átszellőztetett sarkokban a penész megjelenése, amelynek mértékét a szintén most divatos műanyag-alapú mosható festékek csak fokozzák. A hőszigetelő nyílászáró ugyanis majdnem tökéletesen zár, ezért a szokásos szellőztetés nem elegendő arra, hogy a helyiség levegőjének páratartalmát biztosítsuk. Míg a szokványos nyílászárók mellett a levegő alig észrevehető, de annál hatékonyabb mozgása és cserélődése jól biztosított, a jól záró ablak a helyiség levegőjének belső mozgását is csökkenti, így a kicsapódástól nedves felületek (általában a sarkoknál, bútorok mögött, a hidegebb külső falak mentén) könnyebben penészednek. A szoba levegője ezért a megnövekedett pára, szén-dioxid, gombaspórák és egyéb mikroorganizmusok miatt terheltebb, egészségtelenebb. A fent leírt hatást csökkenti a hőszigetelő ablakra felszerelt páraszelep, és természetesen a többszellőztetés – ez utóbbi viszont természetesen a fűtésszámlát növeli.

A fenti gondolatmenet értelmében azt javasoljuk, hogy templomépületen mindenképpen kerüljük a hőszigetelő ablakok felszerelését – tudjuk, hogy a megfelelő szellőztetésre a gyülekezetek nem fordítanak elég figyelmet, a hőszigetelő ablakok pedig a jelentős esztétikai és hitelességi károsodásokon túl épületfizikai gondokhoz fognak vezetni. Lakóház, iskola vagy egyéb közösségi funkciójú épület esetében hőszigetelő ablakot csak újonnan épülő létesítményben használjunk, és győződjünk meg arról, hogy a tervező figyelembe veszi a páraháztartás szükséges követelményeit.

A XX. század dereka előtt épült házon törekedjünk a létező nyílászárók felújítására. E célból műszaki megoldások egész sora ismert. Megjegyezzük, hogy a XIX. század végétől elterjedő kétszárnyú, gerébtokos dupla ablakok helyreállítása során lehetséges ezek hőszigetelő tulajdonságainak javítása is. A jobb zárást szivacs-szalagos szigeteléssel vagy géderezéssel javíthatjuk, a keretbe pedig elhelyezhetünk hővisszaverő (Low-E) üveglapokat, vagy akár dupla hőszigetelő szemet.

A Budapesti Műszaki Egyetem Építész Karának kísérletei igazolták, hogy egy jól záró gerébtokos dupla ablak tulajdonságai megközelítik az ipari hőszigetelő ablak paramétereit – ezáltal a káros hatások egy része elkerülhető.

Összefoglalásként emlékezzünk az alábbiakra: a történeti ajtók és ablakok az épület értékeinek fontos összetevői. Cseréjükre lehetőleg ne gondoljunk, törekedjünk a megfelelő karbantartási műveletek rendszeres elvégzésére, szükség esetén a szakszerű helyreállításra, mely során akár a hőszigetelési tulajdonságokon is sokban javíthatunk.

Ólomkeretes osztású kicserélt ablakok
Nagykadácson. A szerző felvétele

SZERETETSZOLGÁLAT

Beszámoló karácsonyi segélyakciókról

Szerte a keresztény világban karácsonykor több segélyakció kivitelezésére kerül sor, mint az év bármelyik más részében. Az alábbiakban három olyan segélyakcióról olvashatunk, amelyek megszervezése – részben vagy teljesen – a Gondviselés Segélyszervezethez fűződik. A közleményszerű összefoglalók szerzői: a Gondviselés Segélyszervezet elnöksége és a János Zsigmond Unitárius Kollégium igazgatósága, illetve Zoltán Csaba, a Gondviselés Segélyszervezet alelnöke. A segélyakciók lezajlását szemléltető képek a Gondviselés Segélyszervezet (www.gondviseles.org), az Unitárius Kollégium (www.janoszsigmond.ro), valamint a Szabadság napilap honlapján tekinthetők meg. Reméljük, hogy az új évben gyakrabban és átfogóbban sikerül segítenünk rászoruló embertársainkon. (Szabó László)

Nagyszabású segélyakció Udvarhelyszéken – negyedszer

A németországi Johannita Lovagrend jóvoltából, a Lókodi Ifjúsági Alapítvány és a Wolter Alapítvány szervezésében 2012 karácsonyában újabb nagyszabású segélyakcióra került sor Székelyföldön. Az immár negyedik alkalommal megszervezett jótékonykodás nyomán több ezer hátrányos helyzetű személy, illetve család részesült segélycsomagban. Az átlagosan 16–18 kilogrammos kiszerelésű csomagok többnyire alapélelmiszert és tisztálkodási szereket tartalmaztak. Az 5 tehergépkocsnyi segély kedvezményezettjeinek jegyzékét a különböző felekezetű egyházközségek, valamint felkért szervezetek és intézmények állították össze. A segélyakció kivitelezésében a Gondviselés Segélyszervezet Hargita megyei fiókjának önkéntesei és az érintett egyházközségek is részt vállaltak: 29 udvarhelyszéki településen mindösszesen 359 segélycsomag célba juttatását biztosították.

Adventi segélyakció Kolozsváron és Aranyosszéken

Az adventi hetekben, széleskörű összefogás eredményeként, Kolozsváron, Tordán és Aranyosszéken figyelemre méltó segélyakcióra került sor. Az adománygyűjtési felhívást a következő intézményekben hirdettük meg: a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégiumban, az Unitárius Óvodában és Bölcsődében, valamint a kolozsvár-belvárosi unitárius egyházközségben. A felhívás nyomán tanintézetek unitárius és más felekezetű diákjai és azok szülei, valamint az említett egyházközség adakozó hívei a következő típusú természetbeni adományokat ajánlották fel: tartós élelmiszereket, tisztálkodási szereket és tisztítószereket, téli lábbeliket, játékokat, meséskönyveket, füzeteket és más tanszereket. A tekintélyes mennyiségben és értékben összegyűlt segélyeket a Gondviselés Segélyszervezet és a kolozsvár-belvárosi unitárius egyházközség kiegészítette, majd a rászoruló családok összetételének megfelelően csoportosította. A kiegészítéshez szükséges anyagi alaphoz a ko-

lozsvári Unitárius Óvoda a gyermekek jótékonyági előadásának perselyes bevételével járult hozzá. (Az adventi előadásra 2012. december 16-án került sor a belvárosi unitárius templomban.)

A segélycsomagokat 2012. december 17–19. között ötvenöt – aranyosszéki, tordai és kolozsvári – nélküli családhoz juttattuk el, így mindösszesen százötven személy részesült az adományokból. A csomagokat a fent említett szervezetek és intézmények képviselői, valamint az Erdély Mentőcsoport önkéntesei szállították házhöz hét településen, meggyőződve a segélyezett családok tényleges rászorultságáról. A segélyakciót Kolozsváron folytatjuk.

Örömről szolgál, hogy a három kolozsvári unitárius egyházközség közösen működő nőszövetsége félszáz további családot részesített alkalmi segélyben.

Karácsonyi adománygyűjtés Budapesten

A Gondviselés Segélyszervezet magyarországi tagozatának karácsonyi adománygyűjtése várakozásunk feletti sikerrel zárult. Önkéntes munkatársaink a fővárosi Flórián téri CBA-áruház előtt 2012. december 17-én és 19-én gyűjtöttek tartós élelmiszer-adományokat. A résztvevő önkéntesek lelkes munkájának eredményeként, ugyanakkor az áruház munkatársaiknak támogató hozzáállása nyomán tekintélyes mennyiségű – és jó minőségű – tartós élelmiszert, valamint tisztítószert ajánlottak fel az arra járó és megszólított emberek.

Az adománygyűjtésben résztvevők megérdemlik, hogy név szerint is megemlítsük őket: Bencze Margit (unitárius, a Start Garancia Zrt. munkatársa), Geréb Réka (unitárius, a Nagy Ignác utcai egyházi épület gondnoka), Hegyi Hunor (református, a Start Garancia Zrt. munkatársa és Gondviselés Segélyszervezet magyarországi tagozatának elnökségi tagja), Lehoczky Csilla (római katolikus, a Start Garancia Zrt. munkatársa), Pelle Melinda (római katolikus, a Start Garancia Zrt. munkatársa), Zoltán Réka (unitárius, főiskolai hallgató), Zoltán Csaba (unitárius, a Start Garancia Zrt. vezérigazgatója, a Gondviselés Se-

gélyszervezet magyarországi tagozatának elnöke). Külön köszönet illeti Léta Rozália testvérünket, aki a CBA Vörösvár Kft. munkatársaként abban segített, hogy a vállalat lehetővé tegye a gyűjtés megszervezését. A legnagyobb köszönet természetesen azoknak a jó szándékú vásárlóknak jár, akik adományaik felajánlásával segítettek szegény családoknak, egyedülálló idős embereknek.

Adománygyűjtési felhívásunkra 80 000 forint pénzádomány is érkezett a Segélyszervezet számlájára, amit ezúton is hálásan köszönünk. A csomagolóanyag és a szállítás költségeit a Start Garancia Zrt. vállalta magára.

A természetbeni adományokból 27 darab, egyenként 6–8 kilogrammos csomagot állítottunk össze. A

segélycsomagok összértéke megközelíti a 300 000 forintot. A csomagokkal mintegy 50 felnőttet és gyermeket sikerült megajándékoznunk.

A csomagok nagy része a Budapesti Unitárius Egyházközség közvetítésével jutott el a címzettekhez, de küldtünk belőlük Vásárosnaményba is, magukat unitáriusnak valló cigány családoknak. A füzeggyarmati unitárius egyházközséghez célirányos pénzádományt juttattunk el, amiből Balácsi László lelkész helyben állította össze a rászorulóknak szánt segélycsomagokat.

Egyházközségeinknek és a működő nőszövetségeknek tisztelettel ajánljuk, hogy lehetőségeik szerint szervezzenek hasonló adománygyűjtési akciókat, együttműködésben helyi élelmiszerüzletekkel.

Adventi életképek a székelykeresztúri sérült gyermekek közösségi tevékenységeiből

Advent beköszöntével lázas készülődés vette kezdetét a Gondviselés Segélyszervezet székelykeresztúri irodájában. Alaposan bekapcsolódtunk a városi karácsonyi vásár előszervezésébe, akárcsak az előző három évben.

Újdonság volt, hogy a fejlesztő foglalkozásainkra járó sérült gyermekek szüleikkel együtt kivették részüket a munkából. Heteken át lelkesen készülődtünk a vásárra. Készítettünk papírangyalkákat ablakdísz gyanánt, karácsonyi pohár- és tányéralátéteket, képeslapokat, könyvzsebeket és különböző karácsonyfadíszeket, arany- és ezüstszínűre festett ajándékdobozokat. Kicsi és nagy együtt hajtogatott, vágott, ragasztott és díszített.

Kitartó munkánk gyümölcsét a *IV. Székelykeresztúri Karácsonyi Vásárban* tekinthették és vásárolhatták meg az érdeklődők.

December 5-én munka közben meglepett a Mikulás. Olyan nagy izgalommal készítettük a vásárra szánt tárgyakat, hogy észre sem vettük, amint ajándékait becsempészte a gyermekek cipőibe. Volt is öröm, amikor felfedeztük az ottjártát!

December 7-én Gyergyószárhegyre voltunk hivatalosak, ahol az *Őrangyal* program 6. születésnapjának megünneplésén vettünk részt. A nagyszabású rendezvényen közel félezer sérült és úgymond egészséges ember vett részt.

Reggel kissé álmosan indultunk útra, de a helyszínen meleg fogadtatásban részesültünk. Találkozhatunk rég nem látott ismerősökkel és barátokkal, akikkel jó volt újra kezdet rázni. Különböző zenés és táncos műsorokat élvezhettünk, aztán finom étellel kedveskedtek nekünk vendéglátóink. A születésnapj tortából

mindnyájunknak jutott, és a nap végén nagyon szép élményekkel indultunk haza.

A következő héten tovább folytattuk a karácsonyi vásárra való készülődésünket; a vallásórakon is Jézus születésének történetéről és a küszöbön álló ünnepről beszélgettünk, közben pedig karácsonyi énekeket tanultunk.

December 19-én karácsonyi vigalomra gyűltünk össze segélyszervezetünk irodájában. Közben az angyal is megérkezett hozzánk, akit nagy izgalommal és örömmel vártak a gyerekek. Egyenként szotyogtatta az ajándékokat, melyeket néha meg kellett keresni, olyan gondosan elrejtette. Az izgalmas várakozás, majd később az öröm érzései tükröződtek gyermekeink arcán. Az angyaljárás után énekléssel, majd táncal fokoztuk a jó hangulatot.

Másnap egy újabb rendezvényre voltunk hivatalosak Székelyudvarhelyre, amelynek mottója a *Karácsony együtt* volt. Több segélyszervezet és szakintézmény is képviseltette magát. Színes tevékenységek és változatos játékok vártak bennünket. Gyertyákat és képeslapokat készítettünk, karácsonyfadíszeket gyűrtünk agyagból, és a fazekasság alapfogásaiba is betekintést nyerhettünk. Három különböző légvár várta a kicsiket: lehetett focizni, asztaliteniszezni, de még nagyobb sikernek örvendett az állatsimogatás.

December 22-én érkezett a karácsonyi vásár napja, melyre sokat készültünk, szívünk és lelkünk is beletettük a karácsonyi díszek készítésébe. Sérült gyermekeink szüleikkel együtt felváltva árusították az oly gondosan készített portékáikat. Sokan főleg azért vásároltak tőlünk, mert a gyerekek maguk voltak a „termelők” és az elárúsítók.

Többszörösen is jó „vállalkozásnak” bizonyult a karácsonyi akciónk, amelynek minden egyes mozzanatát élvezték a gyermekeink, az elkészítéstől kezdve az ún. értékesítésig.

BALOGH RÉKA

NŐK VILÁGA

Az első lépés

ASZTALOS KLÁRA

• Ezelőtt egy évvel az Unitárius Közlöny januári számában buzdításnak szánva írtam: „Lépünk tovább!” – abban reménykedve, hogy a 2012. év rendkívüli eseménye, az unitárius-univerzalista és más felekezetű nők Második Világtalálkozója előrelépést hoz nőszövetségünk életébe. Ma már bátran kijelenthetjük, megtettük az első lépést: kiléptünk az elszigeteltségből, nyitottunk a megismerés, az új módszerek befogadása felé.

Mikor az elmúlt év legnagyobb nőszövetségi eseményét értékelem, akkor szeretném őszinte elismerésemet és köszönetemet nyilvánítani mindazoknak a lelkes nőknek, akik elhatározták, felvállalták és megvalósították a világtalálkozót Marosvásárhelyen. Ilyen méretű rendezvény megtervezése és lebonyolítása nagy felelősséggel és sok izgalommal jár, rugalmasságot, türelmet, konok kitartást igényel. Ugyanakkor örömmel nyugtázom a nagyszámú külföldi és belföldi résztvevőnek az érdeklődését, hiszen így juthat el a találkozó mondanivalója minél több tenni vágyó közösségbe.

Megpróbálom röviden összegezni, címszavakba sűríteni, mit hozott számunkra ez a találkozó: felejthetetlen élmény a résztvevőknek, látóköriük, ismereteik bővítése, cselekvésre ösztönzés, személyes ismeretségek, a sokszínűség, a szolidaritás megélése, nőszövetségünk bemutatkozása nemzetközi téren, a Nemzetközi Nőtestvérek Csoportjai (Global Sisters Groups) közösségszervezési és -fejlesztési folyamatának gyakorlati megismerése.

A világtalálkozó akkor éri el igazán célját, ha nem csak élményekkel és ismeretekkel gazdagodunk, hanem a „kovász”, amit on-

nan magunkkal hoztunk, dolgozni fog, növekedést fog gerjeszteni, pezsgést, fejlődést hoz a mi közösségeinkbe. Ez a nagy feladat ezután nőszövetségeinkre vár, mert mindenütt a helyi közösségek ismerik legjobban a maguk megoldatlan problémáit, illetve a forrásokat, az eszközöket azoknak a megoldására. Ezért először is arra van szükség, hogy a helyi nőszövetségek tagjai megismerkedjenek a módszerrel, annak gyakorlati alkalmazásával. A világtalálkozó alkalmával 30 fiatal nő részesült képzésben. A 2012. novemberi Unitárius Nők Országos Szövetségének (UNOSZ) választmányi gyűlésén a résztvevők előadást hallgattak meg ebben a témában. A nemzetközi és hazai koordinátorok, valamint a kiképzett fiatalok közreműködésével folytatódni fog a módszer további ismertetése a köri és helyi nőszövetségek keretében. Ez a mi legfontosabb feladatunk az elkövetkező időben: gyakorlatban megvalósítani a tanultakat, akciótterveket kidolgozni és megvalósítani, a helyi közösségek önfejlesztő- és problémamegoldó képességét fejleszteni.

A cél megvalósítása érdekében az Unitárius és Univerzalista Nők Nemzetközi Szervezete (ICUW) és az UNOSZ között partnerségi együttműködés jön létre. A nemzetközi szervezet támogatja az erdélyi és magyarországi unitárius nőcsoportok azon vezetőinek továbbképzését, akik vállalják a program folytatását. Támogatja a nők vezető szerepének a megerősítését, kommunikációs hálózat fenntartását. Cselekvő partnerként keresi a megoldásokat a nőket érintő témákban, valamint olyan projekteket támogat, mint például a nők egyenjogúsága, képzése. Segít programok megszervezéséhez

szükséges pályázati lehetőségek megtalálásában, segít hálózati kapcsolatok kiépítésében belföldi és nemzetközi szervezetekkel, dokumentációs és szakmai anyagot biztosít a programokhoz.

Íme, itt a felkínált segítség, a lehetőség, csak élni kell vele elkötelezetten, felelősséggel. Az első lépést megtettük 2012-ben, 2013-ban tovább kell lépünk azzal a hittel, hogyha másoknak sikerült – hiszen számos sikeres példa van rá a világon és Erdélyben is –, akkor nekünk is sikerülni fog.

Ehhez kívánok eredményekben gazdag, boldog új évet minden együttműködő nőszövetségi munkatársnak.

Olvasóink figyelmébe!

A Nők Világa 2013-ban is négy alkalommal jelenik meg: húsvétra, nyáron, ősszel, valamint karácsonyra.

Előfizetés egy évre a négy lapszámra (postaköltséggel együtt): 15 lej. Szabadárusításban egy példány ára (postaköltség nélkül): 2,5 lej.

Előfizetni a köri nőszövetségi elnökök vagy az egyházközségek közvetítésével lehet, illetve személyes úton Asztalos Klára

UNOSZ-elnöknél is.

Előfizetési határidő: 2013. február 28.

Villámposta:

klariasz@yahoo.com

Telefon: 0740-685087

Ha szeretné a Nők Világát idejében megkapni, kérjük, fizessen elő!

Egyensúlykeresés és időbeosztás problémaköre az Unitárius-Univerzalista Nők Második Világtalálkozóján

A Közlöny három egymás után következő számában a Global Sisters (Nemzetközi Nőtestvérek) csoportjainak a három legfontosabb problémára szűkített akcióterveit mutatjuk be.

Talán nem véletlen, hogy a Világtalálkozó résztvevői által azonosított három legfontosabb probléma között szerepel a családi és munkahelyi kötelezettség összehangolása és az időbeosztás fontossága, hiszen ez szorosan összefonódik az egyensúlykereséssel. A problémakörrel foglalkozó négy – egy magyar és három vegyes, azaz angolul és magyarul is beszélő – kiscsoport változatos megoldásokat vázolt fel. Egyes csoportok a belső-egyéni egyensúlykeresésre tették a hangsúlyt, mások pedig a közösségben keresték a megoldást.

Számos nő az önmagunkra szánt idő fontosságát hangsúlyozta. Többen is kiemelték a belső harmónia fontosságát: akik a lelki egyensúllyal jól állnak, azoknak sikerül rendet teremteniük az anyagi világban is. Babits Mihály találóan írja *Második ének* című versében:

„És akinek szép a lelkében az ének,
az hallja a mások énekét is szépnék”.

Sok javaslat fogalmazódott meg a jobb időbeosztásra és egyensúlyteremtésre vonatkozóan, melyeknek megvalósítása nagyobb és lelkesebb szerepvállalásra ösztönözhet közösségi életünkben. A konkrét ötletek között válogattunk: idősebbekkel való tapasztalatcsere; napi önmagunkra szánt idő bevezetése; ún. *Dívák Órája*: évszakonként megrendezésre kerülő lelkigyakorlat-tréning, aminek célja a természet változásait, megújulását követő tudatos belső feltöltődés.

Kiemelten fontos a *bizalmas hitecsoportok létrehozása és látogatása* (ún. *small-group ministry*), talán azért is, mert Erdélyben ez a fogalom még ismeretlen. A vallási vagy egyéb szellemi témák köré szerveződő kiscsoportok a kapcsolatépítést, a közösséghez való kapcsolódást segítik elő (zárójelben megjegyezzük, hogy az egyik kiscsoport három lelkes tagja segédfüzetet állít össze, ami támpontul szolgálhat azoknak, akik egyházközségeikben el szeretnék indítani a programot).

Továbbá, lelki egyensúlyhoz vezető út a környezetünkkel való kapcsolat harmonikusabbá tétele (például környezetvédelmi csoportok létrehozása és környezetvédelmi tevékenységek bevezetése egyházközségeinkben).

A magyar nyelvű csoport fokozatosan felépülő ún. *Anyák iskolájának* beindítását javasolta a következő témákkal: önismeret, konfliktuskezelés, helyes kommunikáció; előadássorozat a női szerepekről, a következőképpen: Először is a nő mint személy, önmagában kell megtalálja az egyensúlyt, így idejét is könnyebben be tudja osztani. A második alkalommal a nő

mint pár kerül előtérbe, így a társ bevonásával történik az egyensúly keresése, kapcsolatban és időben egyaránt. A harmadik találkozón a nő mint édesanya kerül főszerepbe. Szakemberek segítségével kereshetjük az egyensúlyt, hogy mint édesanyák is megfeleljünk szerepünknek, ugyanakkor időnket is hasznosan tudjuk beosztani. Végezetül, mivel nőként, párként, anyaként rengeteg időt töltünk konyhában, az utolsó alkalommal konyhatündéri mivoltunkban jelenünk meg, amikor gyorsan és egyszerűen elkészíthető receptjeinket mutatjuk be és osztjuk meg egymással.

A résztvevők igyekeztek rávilágítani arra, hogy időt kell szánni nemcsak a munkára, a párra, a gyermekre, hanem meg kell tanulnunk úgy beosztani időnket, hogy mindig legyen pár percünk, amit önmagunkra szánhatunk. Talán ez a kulcsa mindennek. Akkor leszünk egyensúlyban, térben és időben egyaránt, ha céltudatosan osztjuk be az időnket, jól érezzük magunkat a bőrünkben, és biztos környezetet alakítunk ki magunk körül. Így fokozatosan javíthatunk életünkön, könnyebben fogadjuk és gyorsabban dolgozzuk fel a problémákat, nyitottabbá válunk, hatékonyabban valósítjuk meg a jó dolgokat életünkben, és tudatosan cselekszünk a közjóért, közösségünkért, a jövőért.

Hisszük, hogy ez egy jó kezdet és ezeket a gondolatcsírákat tett is követi. Reméljük, hogy a témakörre vonatkozó cselekvési lehetőségek nemcsak a kiscsoportos tevékenységek résztvevőit, hanem az Olvasót is elgondolkodtatják, és a témában érdekelteket az ötletek megvalósítására készítetik.

DOMBI ZSUZSÁNNA JULIANNA,
MOLNÁR IMOLA, SIMÓ MELINDA,
VASS ZSUZSÁNNA

Az 5. számú nemzetközi nőcsoport tagjai akciótervükkel

IFJÚSÁGI OLDAL

Székhelyavató a Marosvásárhelyi Dávid Ferenc Ifjúsági Egyletnél

Egy közösség léte és fennmaradása *reprodukciós/újra-teremtő* képességének függvénye. Más szóval, csak az a család, népcsoport, szervezet képes fennmaradni, amelyik megfelelő utánpótlást tud biztosítani, kitermelni önmaga számára, amelyik tudatosan és folyamatosan gondoskodik arról, hogy az általa felhalmozott tárgyi, szellemi értékeket, tudást legyen, akinek átörökíteni.

A fennmaradás egyik elő- és alapfeltétele tehát a sikeres utánpótlás-nevelés. A fennmaradás és fejlődés második lépcsője az *önszerveződés* képességének kifejlesztése az utánpótlást jelentő nemzedékben. Vagyis az ifjabb nemzedékekben ki kell alakítani az érdekek, célok, értékek felismerésének és érvényesítésének készségét. Oda kell hatni, hogy önálló entitásként tudjanak létezni és működni, célkitűzéseiket megfogalmazni, azokat megvalósítani. Egyszóval: közösségépítő, szervező egyéneket/csoportokat kell kinevelni, akik majd tudatosan fognak bekapcsolódni egy-egy szervezet, közösség életének megszervezésében, tárgyi, szellemi értelemben vett építésében.

Az *egyetemes Unitárius Egyház*at képező egyházközségeknek reprodukciós pillérét az ifjúsági egyletek képezik. Ahol megfelelő lélekszámú ifjúság áll rendelkezésre, ott elengedhetetlenül szükséges azok bevonása az ifjúsági szervezetbe (vagy az ifjúsági egylet megszervezése), ugyanis az alulról történő, tudatos építkezés hiányában egyházközségeink élete távlatilag szervezeti, vallásos értelemben is hanyatlásnak, pusztulásnak indul. Minden olyan megmozdulás tehát, ami ezt a munkát szolgálja nélkülözhetetlenül fontos. Éppen ezért azt felkarolni, támogatni, segíteni szükséges.

2012 nyarán a marosvásárhelyi ifjúsági egylet tagjai – a két egyházközség közös tulajdonát képező egyik ingatlan pincéjében (*Bolyai tér 23. szám*) – egy új, önálló székhely kialakításáról döntöttek, egy olyan

„élettér” létrehozásáról, amelyet teljes mértékben sajátjuknak vallhatnak, amely állandó helye, fóruma lehet az egyleti tevékenységnek. Az egyházközségek vezetőségeinek beleegyezése után a terv gyakorlati kivitelezése két szakaszban történt. Augusztusban közmunka által először a pincehelyiség kiürítésére került sor, majd októberben annak téglával való lerakására és bebútorozására. A munkálatokba a *Marosvásárhelyi Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet* tagjai mellett az *Erdélyi Magyar Ifjak* marosvásárhelyi szervezetének tagjai is besegítettek.

Az új székhely felavatására *október 26-án* került sor. Az ünnepi megnyitón a két ifjúsági szervezet képviselője (*Székely Lehel* és *Török Hunor*) abbéli reményüknek adtak hangot, hogy az új egyleti helyiség fokozottabb tevékenységre fogja sarkallni az ifjúságot. A két marosvásárhelyi egyházközség lelkésze (*Kecskés Csaba*, *Nagy László*) sok sikert kívánva arra figyelmeztette a jelenlevő ifjúságot, hogy az új székhely egyben felelősséget is jelent számukra. Kialakításának ugyanis csak akkor van értelme és létjogosultsága, ha azt képesek tartalmas és értékes tevékenységek színhelyévé tenni.

Csécs Márton Lőrinc gyakorló segédlelkész arra intette a jelenlevőket, hogy munkájuk által törekedjenek az új helyet egy olyan jellemformáló szellemi, lelki műhellyé tenni, amelynek nyomai, eredményei a mindennapi munkájukban, egyéni és közösségi életükben is meg fog mutatkozni. A beszédek után az avatószalagot *Palatka Attila* gondnok és *Pázsint Dalma* egyleti pénztáros vágta át. Az ünnepélyes megnyitót házavató multság zárta.

Miért volt fontos beszámolni, miért fontos számon tartani az ilyen kezdeményezéseket, megvalósításokat? Egyszerűen azért, hogy tudatosítsuk magunkban: az ifjúságban meg van az akarat és képesség az értékteremtésre. Az új egyleti székhely kialakítása jelzés, hogy a marosvásárhelyi ifjak képesek hasznosan is eltölteni az idejüket, megfelelő támogatással pedig alkalmasak arra, hogy a két egyházközség közösségépítő, fejlesztő tagjaivá váljanak. Jelzés, hogy *megvannak a Péterek*, az erős kösziklák, csupán csak az idősebb nemzedék bölcsességén, figyelmén múlik az, hogy sikerül-e rájuk építkezni, és ezáltal biztosítani a jövőt.

Hogy vannak, akik megértik az idők szavát, azt bizonyítja *Palatka Attila* gondnok és *Csongvay Attila* keblitanácsos, akik anyagilag is támogatták az ifjúság úttörő munkáját. Előbbi ezerkétszáz darab téglával, utóbbi pedig két köbméter homokot adományozott a székhely kialakításának céljaira. Vagy éppen *Gergely János* keblitanácsos, *Bőr Lajos* egyházközségi tag és *Török András* példája, akik idejüket, gépjárműüket nem sajnálva az ügy mellé álltak.

PÁL JÁNOS

Légy őszinte magadhoz!

Velünk született az a képesség, hogy hangokat adjunk ki, és ezáltal kommunikáljunk másokkal. Ezért mindig, ha csendben kell maradni, megerőltető, kissé aszketikus élmény. Nehéz, mert nem igazán vagyunk hozzászokva a csendhez, de ahhoz sem, hogy mi magunk ne mondjunk semmit, és ha muszáj kommunikálni, akkor azt nonverbális úton tegyük.

Hitértelmező hétvége az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet szervezésében. Elcsendesedés, befelé fordulás, őszinteség. Ezek jellemezték a Homoródszentmártonban összegyűlt fiatalok találkozóját november 30. és december 2. között. Harmincan vettünk részt ezen az elsősorban lelki felfrissülést és magunkba tekintést kínáló alkalmon, advent kezdetén. Talán nem voltunk mind biztosak abban, mit is várunk ettől az alkalomtól, de biztos, mindannyian magunkkal hoztunk onnan valamit.

A megérkezés és viszontlátás öröme, illetve az új arcok nevekkal való társítása után az este folyamán ismerkedős játékokat játszottunk, és *A jövő kezdete* című filmet néztük meg, mely sokakra volt hatással. A film egy megható történetet dolgoz fel egy kisgyermekről, aki meg szeretne volna változtatni a világot.

Másnap reggel beszédszünettel kezdtünk, mely két órán át tartott. Ez alatt az idő alatt reggeliztünk, és

sor került az önmagunkba tekintés első alkalmára, amely egy vallomás írásában merült ki. Arról írtunk, mi az, amire büszkéek vagyunk életünkben, mi az, amit megbántunk, kiket zártunk örökre szívünkbe. Ezt aztán mindenki megoszthatta a többiekkel.

Az őszinte gondolatokat hallgatva mindenki talált olyanra, amely saját gondolatai papírra vetése közben nem jutott eszébe, de utólag rájött, ez számára is fontos. Felfedeztük, mennyi közös is van bennünk. Majd a nap további részében az ebéd, délután pedig egy rövid ismertetést hallottunk a szemlélődő imádkozásról, és egy húszperces elcsendesülés során tekintettünk magunkba, melyet az élmények megbeszélése követett.

Az este hátralevő részét laza, barátságos hangulatban, beszélgetve, nevetve töltöttük el, vidám játékok és éneklések közepette. Ezek után pedig ismét adva a léleknek is, megosztottuk egymással apró ajándékainkat és a hétvége számunkra fontos pillanatait.

Vasárnap istentiszteleten vettünk részt, és ebéd után a hazautazás következett. Talán joggal mondhatom, hogy a rendezvény nem csak önmagunk vizsgálatában segített, de ahhoz is közelebb vitt, hogy megértsünk valamit Isten nagy tervéből, az ebben betöltött szerepünkről és az unitárius vallásról.

BARDÓCZ-TÓDOR ANDRÁS

ODFIE-gála

Az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (ODFIE) 2012. december 15-én, Kolozsváron, második alkalommal szervezte meg évzáró gáláját. A rendezvényen több mint 100 személy vett részt, a meghívás az ODFIE választmányának, munkatársainak, a szervezethez közel álló egyházi és világi személyeknek szólt.

E rövid beszámoló is sejtetni fogja, hogy az ifjúsági élettel járó munka nem kevés. De annál több az olyan fiatal, aki ezt természetesen fogadja, fizetség nélkül és jólélekkel végzi. Évről évre, rendezvényről rendezvényre. Amikor az ODFIE-gálának az ötlete felmerült, akkor ennek a valóságához kötöttük. Mindenekelőtt azoknak szerettünk volna köszönetet mondani általa, akik tevékeny résztvevői, szervezői voltak az elmúlt évnek. Emellett pedig azoknak, akik jó szándékkal, segítő készséggel fordultak felénk.

Az estet *Rácz Mária*, a kolozsvár-belvárosi unitárius egyházközség segédlelkésze nyitotta meg. Ünnepi áhítata után *dr. Czire Szabolcs* teológiai tanár ismertette annak a konferenciának a záróközleményét, amit a Magyar Unitárius Egyház és az ODFIE első alkalommal szervezett meg, témájaként pedig az *Egyház és ifjúság* kérdéskörét választotta.

Ezek után szóban elevenítettük fel a 2012-es év rendezvényeit: *Év egylete vetélkedő* (2011. november–2012. augusztus), *Egyházköri képviselők területi képzője* (2012. január 13–15., Nagyajta), *I. ODFIE téli olimpia* (közös a Brassói Dávid Ferenc Ifjúsági Egylettel, február 17–19., Brassó), *XV. ODFIE Versmondó- és népdaléneklő verseny* (február 24–26., Kolozsvár), *Mamut körút* (április 18–22., Erdély-szerte), *Magyar unitárius gyermek- és ifjúsági táborok* (közös a Magyar Unitárius Egyházzal), *SegédKezek önkéntes munkatábor* (a Gondviselés Segélyszervezettel közös, 2012. július 9–15., Homoród mente), *XVI. ODFIE Színjátészó találkozó* (augusztus 2–6., Magyarsáros), *XXXVI. Erdélyi Unitárius Ifjúsági Konferencia* (augusztus 20–23., Nyárad mente, Tündér Ilona völgye), *III. ODFIE ökológiai napok* (szeptember 14–16., Kisadorján), *2012. évi küldöttgyűlés* (október 19–21., Homoródszentmárton), *Unitárius egyetemisták és főiskolások XI. találkozója* (október 26–28., Szind), *XV. Dévai emlékzarándoklat* (a Magyar Unitárius Egyházzal közös, november 10., Déva), *Hitértelmező hétvége* (november 30–december 2., Homoródszentmárton)

Népdalt énekelt Fekete Kincső nagyajtai, verset mondott Ghinea Lóránd sepsiszentgyörgyi egyletes, akik. A XVI. ODFIE Színjátészó találkozó nyertesei, a Kolozsvári Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet csapata pedig

előadta a *Trója* című színdarabot. Kendi Róbert magyarsárosi munkatársunk arról vallott, hogy milyen egyletesnek lenni, majd ezt kiegészítve *Molnár Imola*, bölöni segédlelkész beszélt arról, hogy mit jelent vezetőként foglalkozni a fiatalokkal.

A gála keretén belül újra kiosztották az *ODFIE-medálokat*, amelyeket az idén Szabó László, az ODFIE korábbi elnöke adott át. A medál kitüntetés, az elnökség mond köszönetet általa mindazoknak, akik legalább öt éve tevékeny résztvevői az ifjúsági szervezet életének. Az est ünnepi hangulatát emelte a fényképkiallítás, a fotóalbum, illetve az elmúlt év sajtóanyagaiból készített összeállítás.

Együttlétünket állófogadással zártuk.

Igaza van annak, aki úgy érzi, hogy mindez kevés. Kevés maga a beszámoló, és kevés az est. A beszámoló azért, mert tényszerűen közli a történeteket, de ez is kell. Kell a jövőnek, hogy visszanézve értse a múltat, és kell a jelennek, hogy ezáltal újra és újra részese lehessen. Köszönetként pedig talán kevés az est is. De úgy, ahogy a fenti, közlésszerű mondatok mögött történetek, emlékek, élmények ezrei bújnak meg, a gála néhány órás alkalmá mögött is feltétlen szeretettel végzett munka, őszinte hála lapul. Ez pedig több, mint egy rendezvény.

FÜLÖP JÚLIA

Az „Egyház és ifjúság” Konferencia záróközleménye

A Magyar Unitárius Egyház és az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (ODFIE) közös szervezésében 2012. december 14–15. napjain került sor a sorozatkezdő *Egyház és ifjúság* konferenciára. A rendezvény 60 résztvevője kiscsoportokban, párhuzamosan tárgyalta a rendezvény témáját, ami az ifjúsági munka egyháziassága köré épült.

Kovács István közügyigazgató védnöki köszöntője után dr. Czire Szabolcs teológiai tanár, valláserkölcsi-nevelési előadótanácsos tartott bevezető előadást *Egyház az ifjúsági korszakváltás idején* címmel. Felvezetőjében az ifjúsági kultúra fontosabb jellemzőit és változásait vázolta, felvillantva a vonatkozó társadalomtudományi kutatások egyházilag is hasznosítható eredményeit.

Őt követte Rácz Norbert kolozsvár–belvárosi unitárius lelkész, az ODFIE korábbi elnöke, aki az *Egyház*

ifjúságszolgálatának elmúlt két évtizedét tekintette át, négy időszakra bontva azt. Ezután a konferencia munkálatai két csoportban zajlottak. Egyikben a ‘veteránok’ (tapasztaltabb egyletesek), a másikban pedig a ‘titánok’ (fiatalabb egyletesek) dolgozták fel a konferencia témáját hármass bontásban: az *ifjúsági munka egyháziasságának szervezeti, vallási kérdései, illetve hatékonyságának fejlesztési lehetőségei*. Mindhárom esetben vitaindító előadások és opponensi kiegészítések hangzottak el, amelyeknek hatására a résztvevők tovább tárgyalták az adott témát.

A konferencia célja az Egyház ifjúsági munkájának, közelebbről az ODFIE tevékenységének áttekintése és a fontosabb fejlesztési tennivalók körvonalazása volt. A konferencia sikerét nagyszámú konkrét javaslat igazolja, amelyek az illetékes egyházkormányzati és egyháztársadalmi döntéshozó testületekhez kerülnek.

Kolozsvár, 2012. december 15.

A KONFERENCIA SZERVEZŐI

Ezt álmodtam

Bencze Domokos (1891, Bágy – 1971, Marosvásárhely) falusi jegyző, költő, unitárius zsol-táríró *Ezt álmodtam* c. verséből idézünk 4 sort a két rejtvényben.

Vízszintes: **2. Az idézet**

I. sora. 13. Magas épít-

mény, időmérő szerke-

zet számára. 14. Az

Amerikai Egyesült Ál-

lamoknak két elnöke is

volt ezen a néven.

15. Kőműves munka.

17. Kemény fafajta.

18. Növény része. 19. Zenemű megváltoztatása. 21. Kétszersült kenyér.

23. Hüvelyk. 24. Ókori görög piactér. 26. Van ilyen tyúk is, veronika (növény)

is. 27. ... Mari, magyar színésznő. 30. Orosz lánynév. 31. Hegedű tartója.

32. Kelet, németül (OST). 33. Gabonát vág. 35. „Érzékeny” növény. 37. Fűves

síkság Amerikában. 40. Direkt termő szőlő. 41. Kemping. 43. Tigris és orosz-

lán keresztezéséből létrejött állat. 44. Dél-Amerikát átszelő hegylánc.

46. Csomót lazít. 48. Kihalt ausztráliai futómadár. 49. Őseink veszélyt közlő

rendszere. 54. Oroszlánnév. 55. Hajófar.

Függőleges: **1. Az idézet II. sora.** 2. Búzát betakarító. 3. Becézett Zakariás.

4. Teázás ideje Angliában. 5. Ásványi fűszer. 6. Kézimunka. 7. ... Angeles,

amerikai nagyváros. 8. ... világ, nagyon régi, emberemlékezet előtt kor.

9. Győz. 10. Áruház lánc. 11. Diákot osztályisméltésre utasító. 12. Keményen

bíráló. 16. Gyűjtőtábor. 20. Az atommagban lévő pozitív részecske. 21. Já-

rom. 23. Nem ismer be valamit. 25. Közismert gyümölcsfajta. 26. Innovátor.

28. Fél zsák! 29. Román balladabeli kőműves mester. 34. ... Blandiana, költő-

nő. 36. Gubós növény. 38. Feuchtwanger személyneve. 39. Bibliai alak.

42. Üzlet. 45. Teherautó márka. 47. Ráskai ..., kódexmásoló apáca volt.

50. Vérfaktor. 51. Alkotás. 52. Róka kölyke. 53. Pára!

Vízszintes: **1. Az idézet**

III. sora. 13. Literatúra.

14. Mosópor márka, de

Shakespeare szelleme

is. 15. Mocsári madár.

16. Lány hangsor. 17.

Sír. 18. Presser Gábor

együttese volt. 19. Há-

romatomos oxigén. 20.

Magam. 21. Lyuk, népi-

esen. 22. Régi házfedél.

25. Van ilyen kalács is.

29. Amely személyt. 31.

Lamartine híres verse.

32. Udvarias megszólít-

ás. 33. Nyakas ember.

36. München folyója.

37. Modern számítógép.

40. Gázolajjal működő motor. 42. Éneklő szó. 43. Textilanyag-féleség. 46. Ki-

rály széke. 48. Gyulladás. 49. Beteget gondoz. 50. Long Play, röviden.

51. Használatlan. 53. Hamisan játszó. 56. A boka latin neve. 57. Szerves gyök.

Függőleges: 1. Takaránytároló. 2. Az A. E. Á. tagállama. 3. Redőny. 4. Paradi-

csom. 5. Ivarsejt. 6. Falusias női név. 7. Európai nép. 8. Folyik. 9. Pólusokon

élő. 10. Strázsál. 11. Csónakgerinc. 12. Seben képződik. 23. Címermadár.

24. Szóban célzó. **25. Az idézet IV. sora.** 26. A nap felszínén időnként kelet-

kező sötétebb rész. 27. Indok. 28. Terep mássalhangzói. 30. Ázsiai hegység.

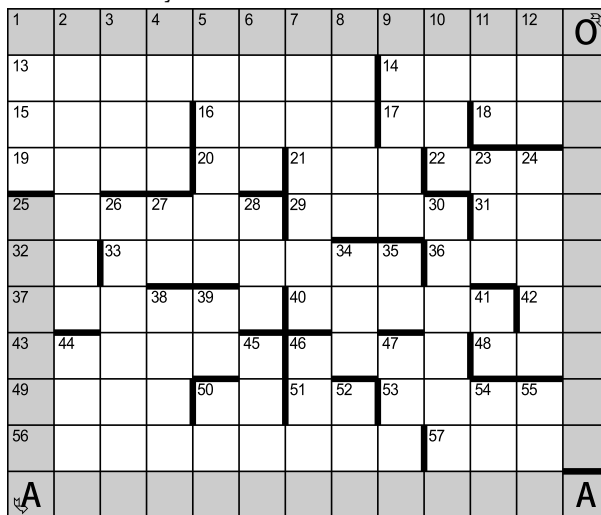
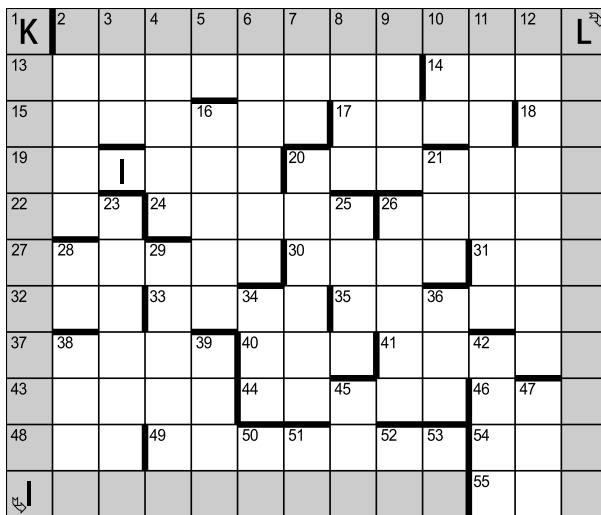
34. Ilyen írás az ogam. 35. Üres kéz! 38. Toll, népiesen. 39. Majdnem ott!

41. Olló közepel! 44. Csökken a szintje. 45. Erdélyi történetíró volt (Péter).

46. Újezüst. 47. Hitvány gabona. 50. Román pénznem. 52. Házállat. 54. ...

Gréta, magyar teniszezőlány. 55. Római 52.

(FORRAI TIBOR)

ISSN 1220-8418

Kiadja

a Magyar Unitárius Egyház

Kolozsvár

Alapítási év: 1888

Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőség:

Demeter Sándor Lóránd főszerkesztő

Bálint Róbert Zoltán szerkesztő

Munkatársak:

Asztalos Klára (Nők Világa)

Czire Alpár (fotó)

Gergely Noémi (ifjúsági oldal)

Márkó László (médiareferens)

Szombatfalvi József (honlap)

Vass Károly (közösségi oldal)

Tördelés: Virág Péter

Korrektor/olvasószerkesztő:

Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Gloria Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:

400105 Cluj,

B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.

tel./fax: (0)264-593236, -595927

kozlony@unitarius.org

A lapszám megjeleníthető:

kozlony.unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció:

Szabó Zoltán

A lapok kiszállításával

kapcsolatos felvilágosítás:

Verbum Egyesület,

Simon Ferenc

tel.: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe

érkezésének határideje:

a tárgyhoz előtti hónap 20-a.

Kéziratokat nem őrzünk meg,

és nem küldünk vissza.

Közlésre szánt fényképeket

kérésre visszaküldünk.

A lapban közölt írások

nem tükrözik feltétlenül

a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését támogatta a

Az idegenségtől az elmúlásig

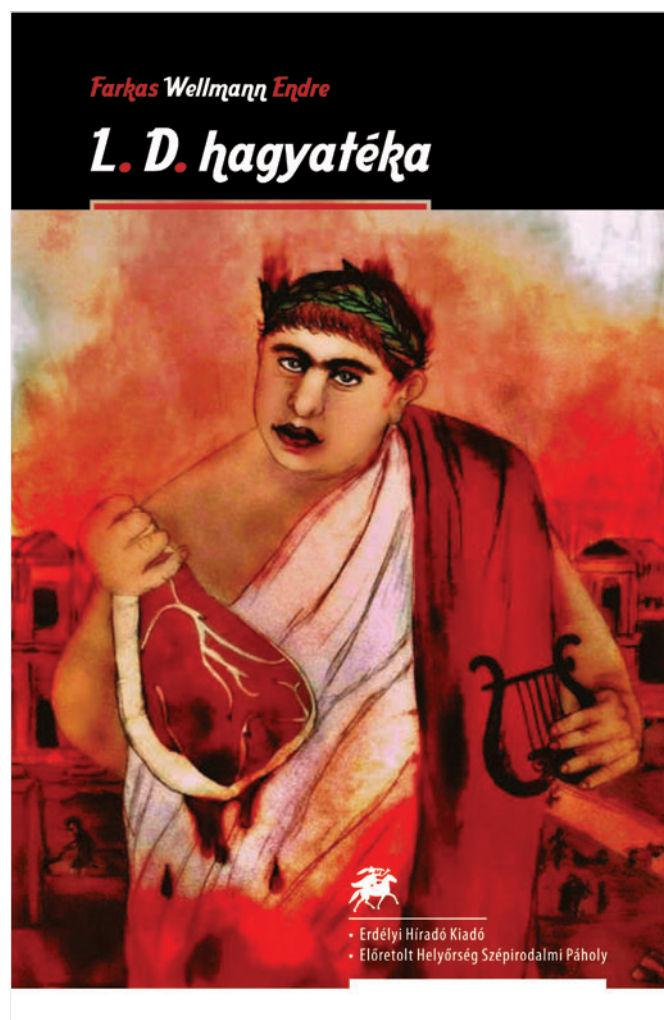
• Néhány évvel ezelőtt, amikor a székelyderzsi vártemplomban Farkas Wellmann Endre a gyülekezet előtt unitárius hitéről vallást tett, személyes vallomását ezekkel a sorokkal kezdte: „Személyes hitvallásomat megvallani állok itt, pontosabban olyan dologról beszélni, amiről az ember általában nem szokott, nem tud és általában nem is kell.” Amikor új kötetével (*L. D. hagyatéka*. Erdélyi Híradó Kiadó, Előretolt Helyőrség Szépirodalmi Páholy, Kolozsvár, 2012) megajándékozott, a verseket olvasva előbbi vallomásának kulcsszavai jutottak eszembe. Kötetében olyan dolgokról beszél, amelyekről általában nem szoktunk, nem tudunk és általában nem is kell. Ilyen dolgok (a szövegűségről maradván), hogy kik vagyunk, hol a helyünk, idegenek vagyunk-e vagy otthonunk a föld, milyen értékek mellett érdemes kiállni, miként nézünk szembe az elmúlással.

Állítólag az idegenség, elidegenedés a modern kor emberének életérzése. Mégis egyre erősebb korunk emberének életében is. Aki verset ír, menthetetlenül előbb-utóbb belebotlik. Farkas Wellmann Endre is. Új kötetének széljegyzetei között vannak olyan bibliai vagy bibliai témájú idézetek, amelyek közelebb visznek minket a versek képi és érzelmi üzeneteinek megértéséhez. Az idegenség szakadéka választotta el Jézust családtagjaitól. (Mk 3,20–21) Ugyanez az egyedül – valakikkel szemben, egyedül – valakiktől távol, egyedül – valakik nélkül érzés Endre új verseiben ez így hangzik: „idegen vagyok: ez rangom s nevem s hivatásom is ennyi.” (Az idegen) Hogy ez pontosan mit is jelent, egy másik vers magyarázza: „a cirkusból s a népből soha többet, / de kenyérből még kéne egy falat / túlélni végül is még adatik / akár naponta több silány alkalom / mégis csak álldogálok mint az idegen / mint üres pohár a kocsmaasztalon.” (A költő, aki egy városról álmodik) Az érzés költészetén és filozófián túli hétköznapi megtapasztalása ez: „Aki identitásra vágyik, az lett az eretnek.” (A szöveg felől)

Nagy szabadságot és ugyanakkor felelősséget ad az embernek a tudat, hogy Isten megadta számára a jó és rossz közötti szabad választás lehetőségét. Ez is része az unitárius hitvilágnak, így mondhatni természetes, hogy ott van a versekben: „a szellem naggyá így növekszik / kényszerített, durva sorsban, / rajtad áll a végkifejlet, válassz.” (Levél Senecához) Súlyja van

a választásnak, mert: „csontodra sorsod rátapad.” (Az örök város) Az ember magán hordozza választása következményeit. Jó, hogy újra lehet gondolni a választásokat, és más irányban indulni. Az idegenségben ez a szabadság adja meg a továbbdolgozás békéjét: „s az embernek, mert annyi múltja van / annyi hazája, s elmúló szerelme / az embernek még annyi dolga van.” (L. D. ajánlása) Ami a legfontosabb, hogy ez a szabadság enyhíti az elmúlás félelmét, amely a vers doktrínamentes soraiban így szólal meg: „a földet féld, ha megharap / kihalsz belőle, gyertyaláng / szétrohadsz benne húsdarab.” (L. D. utolsó verse Antiumból)

DEMETER SÁNDOR LÓRÁND

Balogh Réka szociális munkás, a Gondviselés Segélyszervezet székelykeresztúri programvezetője (Székelykeresztúr), **Bardócz-Tódor András** teológiai hallgató (Budapest–Kolozsvár), **Bonczidai Éva**, **Fekete Levente** lelkész (Nagyajta), **Felhős Szabolcs** UART-alelnök (Vásárosnamény), **Ferenczi Enikő** kórházlelkész, mentálhigiénés szakember (Kolozsvár), **Furu Árád** műemlékvédelmi szakmérnök (Kolozsvár), **Fülöp Júlia** ifjúsági lelkész (Kolozsvár), **Pál János** segédlelkész (Marosvásárhely), **Pálffy Tamás Szabolcs** ifjúsági lelkész, **Rácz Norbert** lelkész (Kolozsvár), **Szabó László** lelkész, a Gondviselés Segélyszervezet ügyvezető elnöke (Szind–Kolozsvár), **Sztranyiczky Zsófia** ICUUW-elnök (AEÁ), **Tódor Csaba** lelkész (Homoródszentpál), **Újvárosi Katalin** lelkész (Székelyderzs–Székelymuzsna)